

Trafik ve Çevre Bilgisi

Karayolları Trafik Kanunu

Karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri göstermek amacıyla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu çıkarılmıştır.

Kurullar, Kuruluşlar, Komisyonlar, Görev Ve Yetkileri

a) Karayolları Güvenliği Yüksek Kurulu:

Kurul, Başbakan'ın başkanlığında yılda iki defa toplanır. Trafik Hizmetleri Başkanlığına hazırlanarak, Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunca uygun görülen önerileri değerlendirerek karara bağlar ve kararlarının yaşama geçirilmesi için gerekli koordinasyon önlemlerini belirler.

b) Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu:

Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanının başkanlığında ayda bir toplanır. Trafik hizmetlerinin çağdaş ve güvenli bir şekilde yürütülmesi amacıyla önerilen veya katılacak temsilcilerce önerilecek önlemlerin

uygulanabilirliğini tartışarak karara bağlar.

c) Emniyet Genel Müdürlüğü:

Trafik Kanununa göre; araçları, araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin, kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin yasa hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek, Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek, El koyduğu trafik kazalarında trafik kazası tespit tutanağı düzenlemek, Trafik kazası sonucunda hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin, süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek, Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek, Sürücülerin belgelerini vermek, Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, teknik ve hukuki değişikliklerini işlemek, istatistik bilgileri toplamak ve değerlendirmek, Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak, Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek,

d) Karayolları Genel Müdürlüğü:

Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldirmek, Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek, projeleri incelemek ve onaylamak, Trafik araç ve tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak, Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek, Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında gerekli önleyici teknik tedbirleri almak,

e) Milli Eğitim Bakanlığı:

Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için sürücü kursları açmak, özel sürücü kursu açılmasına izin vermek, bunları her safhada denetlemek, Kurslarda eğitilenlerin sınavlarını yapmak, başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlamak, Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimini düzenleyen trafik genel eğitim planı hazırlamak ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak uygulamak.

f) Sağlık Bakanlığı:

Trafik kazaları ile ilgili ilk ve acil yardım hizmetlerini planlamak ve uygulamak, Kazalarda yaralananların en kısa zamanda sağlık hizmetlerinden istifadelerini temin etmek üzere, karayolları üzerinde ilk yardım istasyonları kurmak, bu istasyonlara gerekli personeli, araç ve gereci sağlamak, Her ilde trafik kazaları için eğitilmiş sağlık personeli ile birlikte yeteri kadar ilk ve acil yardım ambulansı bulundurmak.

g) Ulaştırma Bakanlığı:

Trafik Kanunu açısından karayolu taşımasına ilişkin gerekli koordinasyonu sağlamak, Tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak veya yaptırmak, muayene istasyonlarını denetlemek, araçların ağırlık ve boyut kontrollerini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek.

h) Tarım Orman Köy işleri Bakanlığı:

Trafik düzeni ve güvenliği açısından ana orman yolları ile gerekli görülen orman yollarında işaretlemeler yaparak tedbirler almak ve aldirmek, Köy yollarında trafik düzeni ve güvenliği açısından gerekli düzenleme ve

işaretlemeleri yaparak, tedbir almak ve aldirmek.

i) Belediyeler:

Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak, Gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmak, Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldirmek ve denetlemek, Karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldirmek, Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak veya yapılmasını sağlamak.

j) İl ve İlçe Trafik Komisyonları:

İl sınırları içinde yerel ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak, Trafiğin düzenli bir şekilde akımını sağlamak bakımından alt yapı hizmetleri ile ilgili tedbirleri almak, trafikle ilgili sorunları çözümlenmek, bütün ülkeyi ilgilendiren Trafik Güvenliği Yüksek Kurulu'nun müdahalesini gerektiren hususları İçişleri Bakanlığı'na iletmek, Belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergahlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek, Otopark olmaya uygun boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine izin vermek, İl Trafik Komisyonunun başkanı Vali, İlçe Trafik Komisyonunun başkanı ise Kaymakam'dır. İl ve İlçe Trafik Komisyonlarının kararları valinin onayı ile yürürlüğe girer

TRAFİK: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.

KARAYOLU (YOL): Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır.

ARAÇ: Karayollarında kullanılabilen, motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makinaları ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adıdır.

TAŞIT: Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır.

SÜRÜCÜ: Karayolunda, motorlu veya motorsuz bir aracı veya taşıtı sevk ve idare eden kişidir.

ŞOFÖR: Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişidir.

YOLCU: Aracı kullanan sürücü ile hizmetliler dışında araçta bulunan kişilerdir.

HİZMETLİ: Araçlarda, sürücü hariç, araç veya taşıma hizmetlerinde süreli veya süresiz çalışan kişiler ile iş makinelerinde sürücüdenden gayri kişilerdir.

TRAFİK İŞARETLERİ: Trafiği düzenleme amacı ile kullanılan işaret levhaları, ışıklı ve sesli işaretler, yer işaretlemeleri ile trafik zabıtası veya diğer yetkililerin trafiği yönetmek için yaptıkları hareketlerdir.

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ: Görev sırasında, belirli araç sürücülerinin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı ile trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalarıdır.

GEÇİŞ HAKKI: Yayaların ve araç kullananların diğer yaya ve araç kullananlara göre, yolu kullanmak sırasındaki

öncelik hakkıdır.

DURMA: Her türlü trafik zorunlulukları (kırmızı ışık, yetkililerin dur işareti, yol kapanması gibi) nedeni ile aracın durdurulmasıdır.

DURAKLAMA: Trafik zorunlulukları dışında araçların insan indirmek ve bindirmek amacı ile kısa bir süre için durdurulmasıdır.

PARKETME: Araçların, durma ve duraklaması gereken haller dışında bırakılmasıdır.

TRAFİK KAZASI: Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve zararlı sonuçlanmış olan olaydır.

MÜLK: Devlete, kamuya, gerçek ya da tüzel kişilere ait olan taşınmaz mallardır.

YERLEŞİM YERİ (BİRİMİ): Kendisine ulaşan karayolları üzerinde sınırının, başlangıcı ve bitimi bir işaret levhası ile belirlenmiş olan yerleşme, çalışma ve barınma amacı ile insanların yararlandıkları yapı ve tesislerin bir arada bulunduğu ve karayolu trafiğine etkileri tespit edilmiş ve idari taksimatla belirlenmiş olan il, ilçe, köy veya mezra gibi yerlerdir.

YAYA: Araçlarda bulunmayan, karayolunda hareketsiz veya hareket halinde bulunan insanlardır.

İKİ YÖNLÜ KARAYOLU: Taşıt yolunun her iki yönündeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

TEK YÖNLÜ KARAYOLU: Taşıt yolunun yalnız bir yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

BÖLÜNÜMÜŞ KARAYOLU: Bir yöndeki trafiğe ait taşıt yolunun bir ayırıcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılması ile meydana gelen karayoludur.

ERİŞME KONTROLLÜ KARAYOLU (Otoyol-Ekspresyol): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak, izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

GEÇİŞ YOLU: Araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun karayolu üzerinde bulunan kısmıdır.

BAĞLANTI YOLU: Bir kavşak yakınında karayolu taşıt yollarının birbirine bağlanmasını sağlayan, kavşak alanı dışında kalan ve bir yönlü trafiğe ayrılmış olan karayolu kısmıdır.

TAŞIT YOLU (Kaplama): Karayolunun genel olarak taşıt trafiğince kullanılan kısmıdır.

BİSİKLET YOLU: Karayolunun, sadece bisikletlilerin kullanmalarına ayrılan kısmıdır.

YAYA YOLU (Yaya kaldırımı): Karayolunun, taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzel kişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısmıdır.

BANKET: Yaya yolu ayrılmamış karayolunda, taşıt yolu kenarı ile şev başı veya hendek iç üst kenarı arasında kalan ve olağan olarak yayaların ve hayvanların kullanacağı, zorunlu hallerde de araçların faydalanabileceği kısımdır.

PLATFORM: Karayolunun, taşıtyolu (kaplama) ile yaya yolu (kaldırım) veya banketinden oluşan kısımdır.

ANAYOL: Ana trafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin bu yolu geçerken veya bu yola girerken, ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

TALİ YOL: Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

TEHLİKELİ EĞİM: Araçların emniyetle seyrine devam için, vites küçültmeyi gerektiren uzunluk veya açıda ki yol eğimidir.

KAVŞAK: İki veya daha fazla karayolunun kesişmesi veya birleşmesi ile oluşan ortak alandır.

KAVŞAK ORTAK ALANI: Kavşaklarda, kavşağı teşkil eden kollardan ayrı ayrı yaklaşıldığında, kavşaktaki geometrik veya fiziki değişikliğin başladığı çizgiler ile çevrelenmiş alandır.

YAYA GEÇİDİ: Taşıt yolunda, yayaların güvenli geçebilmelerini sağlamak üzere, trafik işaretleri ile belirlenmiş alandır.

OKUL GEÇİDİ: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların çevresinde özellikle öğrencilerin geçmesi için, taşıt yolundan ayrılmış ve bir trafik işareti ile belirlenmiş alandır.

ALT GEÇİT: Karayolunun, diğer bir karayolu veya demiryolunu alttan geçmesini sağlayan yapıdır.

ÜST GEÇİT: Karayolunun, diğer bir karayolu veya demiryolunu üstten geçmesini sağlayan yapıdır.

DEMİRYOLU GEÇİDİ (Hemzemin Geçit): Karayolu ile demiryolunun aynı seviyede kesiştiği bariyerli veya bariyersiz geçitlerdir. ADA: Yayaların geçme ve durmalarına, taşıtlardan inip binmelerine yarayan, trafik akımını düzenleme ve trafik güvenliğini sağlama amacı ile yapılmış olan, araçların bulunamayacağı, koruyucu tertibatla belirlenmiş bölüm ve alandır.

AYIRICI: Taşıt yollarını veya yol bölümlerini birbirinden ayıran, bir taraftaki taşıtların diğer tarafa geçmesini engelleyen veya zorlaştıran karayolu yapısı, trafik tertibatı veya gereçtir.

ŞERİT: Taşıtların bir dizi halinde güvenle seyredebilmeleri ve taşıt yolunun ayrılmış bir bölümü veya boyuna işaretlemelerle ayrılmamış olsa bile motorlu araç dizisinin hareketine yeterli genişlikte olmak şartıyla taşıt yolunun bölü-nebileceği boyuna dilimlerin herhangi biridir.

PARKYERİ (Otopark): Araçların park etmesi için kullanılan açık veya kapalı alandır.

KARAYOLU ÜZERİ PARKYERİ: Taşıt yolundaki veya buna bitişik alanlardaki park yeridir.

KARAYOLU DIŞI PARKYERİ: Karayolu sınır çizgisi dışında olan ve bir geçiş yolu veya servis yolu ile taşıt yoluna bağlanan park yeridir.

DURAK: Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının yolcu ve hizmetlileri bindirmek, indirmek gayesiyle duraklamaları için işaretlerle belirlenmiş yerdir.

GARAJ: Araçların genellikle uzun süre durmaları için kullanılan bakım veya servisinin de yapılabileceği kapalı veya açık olan yerlerdir.

TERMİNAL: İnsan veya eşya taşımalarında araçların indirme, bindirme, yükleme, boşaltma, aktarma yaptıkları ve ayrıca bilet satışı ile bekleme, haberleşme, şehir ulaşımı ve benzeri hizmetlerin de sağlandığı yerdir.

SERVİS İSTASYONU: Araçların bakım, onarım ve servislerin yapıldığı açık veya kapalı yerdir.

AKARYAKIT İSTASYONU: Araçların esas itibariyle akaryakıt, yağ, basınçlı hava ve yedek malzeme gibi ihtiyaçları ile ayrıca, kişilerin ilk yardım ihtiyaçlarının da sağlandığı yerdir.

MUAYENE İSTASYONU: Araçların niteliklerini tespit ve kontrol edebilecek cihaz ve personel bulunan ve teknik kontrolü yapılan yerdir.

ARAÇ TARTI İSTASYONU: Araçların yüklü veya yüksüz olarak sabit veya taşınabilir cihazlarla tartıldığı yerdir.

OTOMOBİL: Yapısı itibariyle, sürücüsünden başka en çok yedi oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

MİNİBÜS: Yapısı itibariyle, sürücüsünden başka sekiz ile ondört oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

OTOBÜS: Yapısı itibariyle sürücüsünden başka en az onbeş oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır. Trolleybüsler de bu sınıfa girer.

KAMYONET: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 kg'ı geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

KAMYON: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 kg'dan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

ÇEKİCİ: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu taşıttır.

ARAZİ TAŞITI: Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber, bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu taşıttır.

MOTOSİKLET: İki veya üç tekerlekli sepetli veya sepetsiz motorlu taşıttır.

MOTORLU BİSİKLET: Silindir hacmi 50 santimetre küpü geçmeyen, içten patlamalı motorla donatılmış ve imal hızı saatte 50 km'den az olan bisiklettir.

BİSİKLET: En çok üç tekerleği olan ve üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden ve yolcu taşımalarında kullanılmayan motorsuz taşıttır.

LASTİK TEKERLEKLİ TRAKTÖR: Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım aracıdır.

İŞ MAKİNELERİ: Yol inşaat makineleri ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan, iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş, karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan motorlu araçlardır.

ÖZEL AMAÇLI TAŞIT: Özel amaçla insan veya eşya taşımak için imal edilmiş olan ve itfaiye, cankurtaran, cenaze, radyo, sinema, televizyon, kütüphane, araştırma araçları çekmek veya taşımak, kaldırmak gibi özel işlerde kullanılan motorlu araçtır.

OKUL TAŞITI: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların öğrencileri ile sadece gözetici ve hizmetlilerin taşınmalarında kullanılan taşıttır.

KAMU HİZMETİ TAŞITI: Kamu hizmeti için yük veya yolcu taşımaya yapan bütün taşıtlardır.

PERSONEL SERVİS TAŞITI: Herhangi bir kamu kurum ve kuruluşu veya özel veya tüzel kişilerin personelini bir akit karşılığı taşıyan şahıs veya şirketlere ait minibüs ve otobüs türündeki ticari araçlardır. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişilere ait araçların kendi personelini veya yolcusunu taşıma işi bu tanımın kapsamına girmez.

UMUM SERVİS ARACI: Okul taşıtları ile personel servis araçlarının birlikte değerlendirilmesidir.

KAMP TAŞITI: Yük taşımada kullanılmayan, iç dizaynı tatil yapmaya uygun teçhizatlarla donatılmış, hizmet edebileceği kadar yolcu taşıyabilen motorlu taşıttır.

RÖMORK: Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz taşıttır.

YARI RÖMORK: Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan, taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorktur.

HAFİF RÖMORK: Azami yüklü ağırlığı 750 kg.'ı geçmeyen römork veya yarı römorktur.

TAŞIT KATARI: Karayolunda bir birim olarak seyretmek üzere birbirine bağlanmış taşıttır.

TAŞIMA SINIRI (KAPASİTE): Bir aracın güvenle taşıyabileceği en çok yük ağırlığı veya yolcu ve hizmetli

sayısıdır.

GABARİ: Araçların, yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacı ile uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçüdür.

AZAMİ AĞIRLIK: Taşıtın güvenle taşıyabileceği azami yük ile birlikte ağırlığıdır.

YÜKSÜZ AĞIRLIK: Üzerinde insan veya eşya (yük) bulunmayan ve akaryakıt deposu dolu olan bir aracın taşınması zorunlu alet, edavat ve donatımı ile birlikte toplam ağırlığıdır.

YÜKLÜ AĞIRLIK: Bir taşıtın yüksüz ağırlığı ile taşımakta olduğu sürücü, hizmetli, yolcu ve eşyanın toplam ağırlığıdır.

DİNGİL AĞIRLIĞI: Araçlarda aynı dingile bağlı tekerleklerden, karayolu yapısına aktarılan ağırlıktır.

AZAMİ DİNGİL AĞIRLIĞI: Araçların karayolu yapılarından güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan toplam ağırlıktır.

OGS : Bu logo Otomatik Geçiş Sistemi uygulayan gişeyi gösterir.

Karayolu yapısı üzerine, trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek veya güçleştirecek şekilde bir şey koymak, atmak, dökmek, bırakmak ve benzeri hareketlerde bulunmak, Karayolu yapısını, trafik işaretlerini karayoluna ait diğer yapı ve güvenlik tesislerini, üzerlerine yazı yazarak, çizerek veya başka şekillerde bozmak, yerlerini değiştirmek veya ortadan kaldırmak, Yasaktır. Meydana gelen tehlike ve engeller, ilgili kuruluşlar ve zabıtaca ortadan kaldırılır, bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşlarca derhal giderilir, zarar karşılıkları ve masrafları sorumlulara ödetilir. Uymayanlara para cezası verilir.

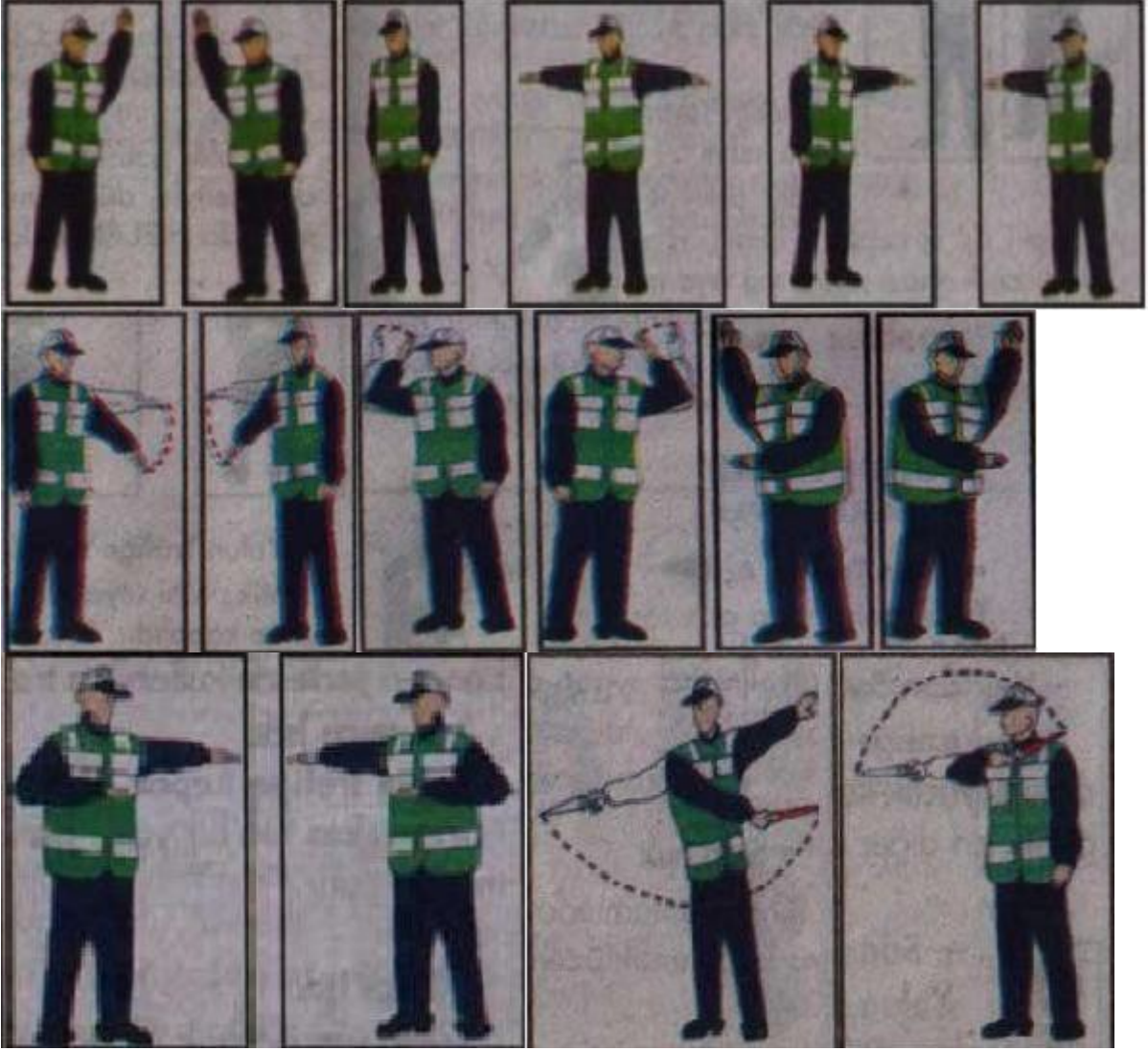
TRAFİK İŞARETLERİ

- 1- Trafik görevlisinin işaretleri
- 2- Işıklı trafik işaretleri
- 3- Trafik işaret levhaları
- 4- Yol çizgileri
- 5- Diğer işaretleme elemanları

Trafik işaretlerinin bu sıralaması aynı zamanda bunlara uymadaki öncelik sıralamasıdır. Sesli veya yazılı ışıklar; araç trafiğine göre yayaların hareketlerini düzenleyen ışıklar olup yayalara hitap eder. Trafik işaretlerinin standart, anlam, nitelik ve nicelikleri ile diğer esasları İçişleri Bakanlığı'nın görüşü alınarak Bayındırlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle gösterilir.

- 1- Trafik Görevlisinin İşaretleri

a) Trafik görevlisinin her iki kolunu veya sağ veya sol kollarından birini yere paralel olarak yana açtığı durumda; kollar doğrultusundaki araçlara geç, ön ve arka doğrultusundaki araçlara dur demektir.

b) Trafik görevlisinin sağ veya sol kolundan birini havaya kaldırması durumunda, bütün yönlerdeki araçlara dur demektir.

c) Görevli kişinin kırmızı ışığı sallaması, ışığı yönelttiği doğrultudaki karayolunu kullananlar için dur demektir.

d) Görevli kişinin kısa sesli tek veya fasıllı düdük işareti uyarma, uzun sesli tek veya fasıllı düdük işareti dur demektir.

e) Trafiği hızlandırma işareti: Trafik polisi, hızlandırmak istediği yöne sol ya da sağ yanı dönük olarak, o yönde bulunan kolunu yere paralel olacak şekilde ve dirsekten kırmak suretiyle eline kadar olan kısmı yukarıya kaldırıp, tekrar yere paralel hale getirir.

f) Trafiği yavaşlatma işareti: Trafik polisi, yavaşlatmak istediği yöne cephesi dönük durur ve sağ ya da sol kolunu (trafiğin akış yönüne göre) omuzdan, yere paralel oluncaya kadar kaldırıp, 45 derece ile 90 derece arasında seri olarak yavaş yavaş sallar.

Görevli kişiler; mecburiyet olmadıkça ışıklı işaretlerle yönetilmekte olan kavşaklarda yönetime müdahale etmemeye; yeşil ışıkta ilerlemekte olan veya kavşaklara girmek üzere olan araçları ani işaretlerle durdurmamaya; kural, kısıtlama ve yasaklamalara aykırı uygulamalara imkan tanımamaya, özen göstermek zorundadırlar.

2- Işıklı Trafik İşaretleri

a) Kırmızı Işık: Aksini gösteren bir işaret yoksa hiçbir yöne hareket edilmez, durulur.

b) Kırmızı-Sarı Işık: Yol trafiğe açılmak üzeredir, harekete hazırlanılır.

c) Yeşil Işık: Yol trafiğe açıktır, aksine bir işaret yoksa durmadan geçilir.

d) Sarı Işık: Yol trafiğe kapanmak üzeredir, emniyetle duramayacak kadar yaklaşmış olan araçlar geçebilir, diğer araçlar durmak zorundadır.

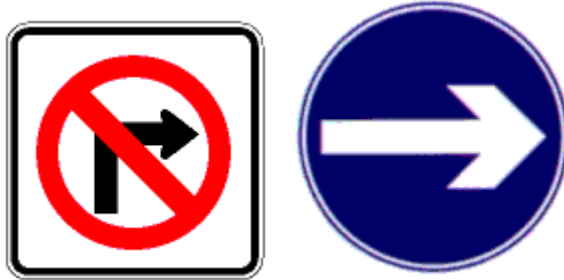
e) Fasılalı Yanıp Sönen Sarı Işık: Uyarı anlamındadır. Bu yerin yavaş ve dikkatli geçilmesini bildirir.

f) Fasılalı Yanıp Sönen Kırmızı Işık: Mutlak bir duruş yapılmasını ve gidilecek yolun açık ve müsait olduğu görüldükten sonra yeniden hareket edilmesini bildirir.

g) Işıklı Oklar: Dönüşleri düzenler. Ok yönünde dönüş yapacak olan sürücülerin ışıklı okun yeşil yanmasını beklemlerini bildirir.

3. Trafik İşaret Levhaları

TEHLİKE UYARI İŞARETLERİ : Bu işaretler, gidilen yolun ilerisindeki trafik tehlikeleri konusunu da daha önceden uyarıda bulunmaktadır. Bu nedenle; tehlike uyarı işaretlerinden itibaren hızın azaltılması ve öndeki aracın geçilmemesi gerekir. Varsa diğer trafik düzenleme işaretlerine uyulur.

Tanzim ve Yönlendirme İşaretleri : Bu işaretler, gidilen yolun

Duraklama ve Park etme İşaretleri : Bu işaretler, gidilen yolun i

Bilgi İşaretleri : Bu işaretler, gidilen yolun

Otoyol İşaretleri : Bu işaretler, gidilen yolun i

■ 4- Yol Çizgileri

a- Kesik Kesik Yol Çizgisi: Kurallara uymak şartıyla öndeki araç geçilebilir, şerit değiştirilebilir.

b- Devamlı Yol Çizgisi: Bu çizgi boyunca hiçbir sebeple öndeki araç geçilemez, şerit değiştirilemez.

c- Kesik ve Devamlı Yol Çizgisi: Sadece bir yönde geçme yasağı getirmiştir. Bu çizgi boyunca araca yakın olan çizginin anlamına göre hareket edilir.

d- Yan Yana İki Devamlı Yol Çizgisi: Bu çizgi taşıyolunu bölünmüş yol durumuna getirmiştir, ayırıcı (refüj) anlamındadır. Hiçbir sebeple çizgilerin soluna geçilmez.

e- Park Yeri Çizgileri: Araçların duracakları yerleri belirlemek amacıyla park yerlerine çizilen çizgilerdir.

f- Yaya Geçidi Çizgileri: Yayaların karşıdan karşıya güvenle geçmelerini sağlamak amacıyla taşıt yolu üzerine

çizilen çizgilerdir.

g- Yön Okları: Özellikle kavşak yaklaşımlarında gidilecek veya dönülecek yöne göre zamanında uygun şeride girilmesini gösteren çizgilerdir.

h- Azami Hız Sınırı: Taşıyolu üzerine yazılan sayılar bu yol kesimindeki azami hızı gösterir.

ı- San Renkli Çizgiler: Sarı çizgilerin beyaz çizgilere üstünlüğü vardır. Sarı yol çizgilerinin kurallarına uyulur.

j- Park Yasağı Çizgileri: Park etmenin yasaklandığı kesimlerde bordur taşlarına veya kaplama üzerine çizilen çizgilerdir.

Yol Çizgileri araçların düzen ve güvenli şekilde seyretmelerini sağlamak amacı ile üzerine çizilen çizgilerdir Ayrıca park yeri olarak ayrılmış alanlarda araçların yerlerini belirlemek, Yayaların emniyetle sağlamak ve yaklaşılan tehlikelere karşı sürücülerini ikaz etmek amacıyla çizilmişlerdir. yol çizgilerini çiziliş şekillerine , göre anlamları şöyledir.

Kesik Yol Çizgileri

Bu Çizgiler boyunca; Trafik kurallarına uymak şartı ile sürücülerin önlerindeki araçları geçebileceklerini ve şerit değiştirebileceklerini bildirir Bu Çizgiler arasındaki aralıkların azalmaya başlaması öndeki aracı geçme yasağı olan yerlere yaklaşıldığını bildirir.

◆ Devamlı Yol çizgileri

Bu çizgi boyunca sürücülerin önlerindeki araçları geçmeleri (sollamaları) ve sol şeride geçmeleri yasaklanmıştır. Geçmenin yasaklanmış olduğu kavşak dönemeç tepe üstü, yaya geçidi,

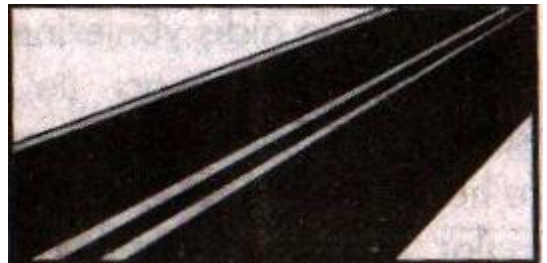
okul geçidi demiryolu geçidi köprü ve tünel gibi yerlere yaklaşırken çizildiği için, sürücülerin önlerindeki araçları sollamaları ve sol şeride geçmeleri yasaklanmıştır.

◆ Kesik ve Devamlı Yol Çizgileri

Sürücülere, karayolunun tehlikeli kısımlarına gireceklerini ve tehlikeli kısımlarından çıkacakları bildirir. Sadece bir yönde geçme yasağı getirilmiştir Bu çizgiler boyunca araca en yakın olan çizginin anlamına göre hareket edilir. Devamlı çizgi tarafından giden araç sürücülerini şerit değiştiremez ve öndeki aracı geçemezler Kesik Çizgi tarafından giden araç sürücülerini kuralara uymak şartıyla şerit değiştirebilir ve önlerindeki aracı geçebilirler

Yan yana Devamlı İki Çizgi

Bu çizgiler buyunca sürücülerin karşı yönde gelen trafik için ayrılmış olan yol bölümüne girmeleri yasaklanmıştır. Taşıt yolu bölünmüş yol durumuna gelmiştir. Bu çizgiler yolda refüj (Ayrıcı) anlamındadır.

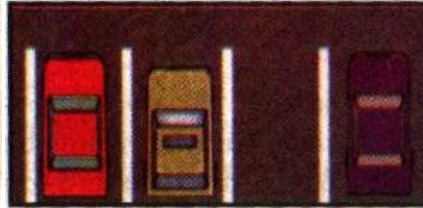

Yaya Geçidi Çizgileri

Yayaların karşıya güvenli geçmelerini sağlamak amacıyla, taşıt yolu üzerine çizilen çizgilerdir. Yaya geçidine yaklaşan sürücüler, araçlarını bu çizgileri işgal etmeden durdurmak, karşıya geçen yayalar varsa geçişlerini beklemek

zorundadırlar. Yayalar geçitten geçerken gidiş yönlerine göre geçidin sağını kullanarak geçmek durumundadırlar

Park Yeri çizgileri

Park yeri olarak ayrılmış alanlarda araçların park edebilecekleri yerleri belirlemek amacıyla çizilen çizgilerdir. Sürücüler park yeri çizgilerine uyarak araçlarını park etmek durumundadırlar.

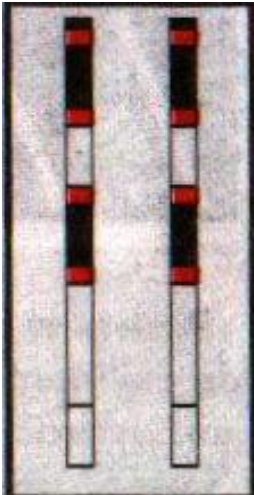
Park Yasağı Çizgileri

Araçların park etmesin yasaklandığı yol kesimlerinde, bordür taşlarına veya kaplama bitimine yakın çizilen çizgilerdir.

Sürücülerin gidiş yönlerine göre yapmak zorunda oldukları hareketleri göstermek amacı ile taşıt yolu üzerine yazılan yazılar ve işaretlerdir. Sürücüler bu yazı ve işaretlerin ifade

ettiği anlamlara göre hareket etmek zorundadırlar. Bunlar, yol ayırım çizgeleri, ofset taramalar, hızlanma ve katılma çizgileri yönlendirme ve şerit seçim okları, yavaşlama uyarı çizgileri ve park çizgileridir. Gerek görülmesi halinde; yapım, bakım ve onarım yapılan kesimlerde yol çizgileri sarı renkte olup, sarı renkli bant, reflektif buton vb. işaretleme materyalleri kullanılır.

Ayrıca sisli kesimlerden geçen karayollarında, sarı, renkli yol çizgileri kullanılmaktadır.

Diğer İşaretleme Elemanları

Karayolu Kenar Taştan: Karayollarında trafik güvenliğini sağlamak amacıyla karayolunun banket dışı kenarlarına sağlı sollu olarak kenar taşları konulmaktadır

Bunlar dökme beton veya plastik malzemelerden imal edilebilirler.

Kenar taşları taşıt yolundan yararlanan sürücülere banket dışı kenarları

göstermek üzere belli aralıklarla tesis edilirler. Sağ kenar taşlarının

Üzerlerinde kırmızı, sol kenar taşlarının üzerlerinde beyaz renkte reflektif yansıtıcılar bulunmaktadır.

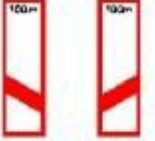

5- Diğer İşaretleme Elemanları

Diğer işaretleme elemanları ise; kenar taşları, oto korkulukları, bordur taşları vb. gibi elemanlardır. Düz yol kesimlerinde kenar taşları arasında 50 m mesafe vardır.

TRAFİK İŞARETLERİ

TEHLİKE UYARI İŞARETLERİ

 (T-1a) Sağa Tehlikeli Viraj	 (T-1b) Sola Tehlikeli Viraj	 (T-2a) Sağa Teh. Devamlı Virajlar	 (T-2b) Sola Teh. Devamlı Virajlar
 (T-3a) Tehlikeli Eğim (İniş)	 (T-3b) Tehlikeli Eğim (Çıkış)	 (T-4a) İki Taraf Daralan Kaplama	 (T-4b) Sağdan Daralan Kaplama
 (T-4c) Soldan Daralan Kaplama	 (T-5) Açılan Köprü	 (T-6) Deniz-Nehir Ken. Biten Yol	 (T-7) Kasıli Yol
 (T-8) Kaygan Yol	 (T-9) Gevşek Malzemeli Zemin	 (T-10) Gevşek Şev	 (T-11) Yaya Geçidi
 (T-12) Çocuklar Geçebilir	 (T-13) Bisiklet Geçebilir	 (T-14a) Ehli Hayvanlar Geçebilir	 (T-14b) Vaşhi Hayvanlar Geçebilir
 (T-15) Yolda Çalışma	 (T-16) Işıklı İşaret Cihazı	 (T-17) Havaalanı (Alçak Uçuş)	 (T-18) Yandan Rüzgar
 (T-19) İki Yönlü Yol	 (T-20) Dikkat	 (T-21) Kontrolsüz Kavşak	 (T-22a) Anayol-Tali Yol Kavşağı

 (T-22b) Anayol-Tali Yol Kavşağı	 (T-22c) Anayol-Tali Yol Kavşağı	 (T-22d) Anayol-Tali Yol Kavşağı	 (T-22e) Anayol-Tali Yol Kavşağı
 (T-23a) Sağdan Anayola Giriş	 (T-23b) Soldan Anayola Giriş	 (T-24) Dönel Kavşak	 (T-25) Kontrollü Demiryolu Geçidi
 (T-26) KontROLSÜZ Demiryolu Geçidi	 (T-27a) KontROLSÜZ Dem. Yolu Geçd. (Tek Hat)	 (T-27b) KontROLSÜZ Dem. Yolu Geçd. (>2 Hat)	 (T-28a,b) Hemzemin Geçit Yaklaşımı
 (T-29a,b) Hemzemin Geçit Yaklaşımı	 (T-30a,b) Hemzemin Geçit Yaklaşımı	 (T-31a,b) Köprü Yaklaşımı (Sağ-Sol)	 (T-32) Engel
 (T-33a) Tehlikeli Viraj Yön Levhası	 (T-33b) Tehlikeli Viraj Yön Levhası	 (T-33c) Tehlikeli Viraj Yön Levhası	 (T-33e, d, f) Onarım Yaklaşım Levhaları
 (T-34b,a) Refüj Başı Ek Levhaları	 (T-35) Dönüş Adası Ek Levhası	 (T-36) Düşük Banket	 (T-37) Gizli Buzlanma

TRAFİK TANZİMİ ARETLERİ

 (JT-1) Yol Ver	 (JT-2) Dur	 (JT-3) Kar, lıdan Gelene Yol Ver	 (JT-4) T8\$lt Giremez
 (JT-5) Ta, llTrafıgıne Kapab Yol	 (JT-6) Motosiklet Hiri9 Tajtt Trafi ine Kapab Yol	 (JT-7) Motosiklet Giremez	 (JT-8) Bisiklet Giremez
 (JT-9) Mopet Giremez	 (JT-10a) K(\$'Jlyon Giremez	 (IT-10b) Otobus Giremez	 (JT-11) Treyler Giremez
 (JT-12) Yaya Giremez	 (JT-13) At Arabasi Giremez	 (JT-14) El Arabasi Giremez	 (JT-15) Tanım Traktarı Giremez
 (JT-16a) Belirli Miktarlardan Fazla l>atlaym ve Parlayıci Maddi Taiıyan Taiılt Giremez	 (JT-16b) Tehlikeli Madde T.,,yan Ta,lt Giremez	 (JT-17) Belirli Miktarlardan Fazla Su Kirletici Madde T.,,yan Taiılt Giremez	 (JT-18) Motorlu T8\$lt Giremez
(JT-19) Taiılt Giremez	 (JT-20) Gerutligi ..... Metreden fazla Olari Ta, lıdar Giremez	 (JT-21) YUksek İi ... Metreden Fazla Olari Ta, ,t Giremez	 (JT-22) Uzunlugu ..... Metreden tr:azla Olari Ta, ,t Veya Kalar Giremez

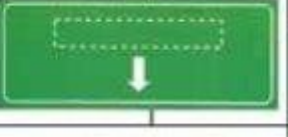

 <p>(TT-23) Dingil Başına .....Tondan Fazla Yük Düşen Taşıt Giremez</p>	 <p>(TT-24) Yüklü Ağırlığı .... Tondan Fazla Olan Taşıt Giremez</p>	 <p>(TT-25) Öndeki Taşıt ..... Metreden Daha Yakın Takip Edilmez</p>	 <p>(TT-26a) Sağa Dönülmez</p>
 <p>(TT-26b) Sola Dönülmez</p>	 <p>(TT-26c) U- Dönüşü Yapılmaz</p>	 <p>(TT-27) Öndeki Taşıtı Geçmek Yasaktır</p>	
 <p>(TT-29) Azami Hız Sınırlaması</p>	 <p>(TT-30) Sesi İkaz Cihazlarının Kullanılması Yasaktır</p>	 <p>(TT-31) Gümrük - Durmadan Geçmek Yasaktır</p>	 <p>(TT-32) Bütün Yasaklama ve Kısıtlamaların Sonu</p>
 <p>(TT-33) Hız Sınırlaması Sonu</p>	 <p>(TT-34a) Geçme Yasağı Sonu</p>	 <p>(TT-34b) Kanyonlar İçin Geçme Yasağı Sonu</p>	 <p>(TT-35a) Sağa Mecburi Yön</p>
 <p>(TT-35b) Sola Mecburi Yön</p>	 <p>(TT-35c) İleri Mecburi Yön</p>	 <p>(TT-35d) İleri ve Sağa Mecburi Yön</p>	 <p>(TT-35e) İleri ve Sola Mecburi Yön</p>
 <p>(TT-35f) Sağa ve Sola Mecburi Yön</p>	 <p>(TT-35g) İleride Sağa Mecburi Yön</p>	 <p>(TT-35h) İleride Sağa Mecburi Yön</p>	 <p>(TT-36a) Sağdan Gidiniz</p>

DURAKLAMA-PARKETME TRAFİK İŞARET LEVHALARI

	Parketmek Yasaktır		Duraklamak ve Parketmek Yasaktır		Haftanın Tek Günlerinde Parketmek		Haftanın Çift Günlerinde Parketmek
	Park Yeri		Sınırlı Süreli Park Bölgesi Sonu				

OTOYOL TRAFİK İŞARET LEVHALARI

	Otoyol Başlangıcı		Otoyol Sonu		Otoyol Bilgi İşaretleri (Refuj Ortası Yön Levhası)		Otoyol Bilgi İşaretleri (Kaplama Üstü Yön Levhası)
	Otoyol Band Değişime		Otoyol Şerit Düzenleme Levhası		100 m		200 m
	300 m		Otoyol Şerit Kapatma Levhası		Otoyol Bilgi İşaretleri (Kaplama Üstü Yön Levhası)		Otoyol Şerit Düzenleme Levhası
	Otoyol Çıkış Levhası						Otoyol Çıkış Levhası

KARAYOLUNDA ARAÇ SÜRME YASAĞI

1- Uyuşturucu ve keyif verici maddeleri almış olarak karayolunda araç sürmek yasaktır. Bu hükmeye uymayanlar derhal araç kullanmaktan men olunur ve mahkemeye sevk edilir. Mahkemece hafif para, 6 ay hafif hapis ve sürücü belgesinin iptali ile cezalandırılır.

2- Hususi otomobil sürücüleri kanlarındaki alkol miktarı en çok 0,50 promil olacak kadar alkol alarak araç kullanabilirler. Diğer araç sürücülerinin alkollü araç kullanmaları yasaktır. Bu kurala uymayanlar, geriye doğru 5 yıl içinde birinci defa 6 ay, ikinci defada da 2 yıl süre ile sürücü belgeleri elinden alınır. Para ve 15 ceza puanı ile cezalandırılır. Ayrıca bu sürücüler eğitime tabi tutulurlar. Üçüncü defa tekrarı halinde bu sürücüler, 6 ay hapsolünurler; psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonrası 5 yıl geçtikten sonra uygun olanlara sürücü belgesi iade edilir. Uygun olmayanlara ise sürücü belgesi verilmez. Alkollü olarak ölümlü ya da yaralamalı trafik kazasına neden olunması halinde ağır kusurun varlığı kabul edilir.

3- Sürücü belgesi olmayanların veya sürmeye yetkili oldukları araçlar dışındaki araçları karayolunda sürmeleri yasaktır. Geçerli sürücü belgesi olmadan trafiğe çıkanlara para cezası ile birlikte ilk tespit 1 -2 ay, tekrarı halinde 2-3 ay hapis cezası verilir. 18 yaşından küçükler için bu ceza, aynı sürelerle çocuk ıslah evlerinde ıslah edilmek suretiyle yerine getirilir.

4- Ticari amaçla yolcu ve yük taşıyan motorlu araç sürücülerinin veya bir yarar karşılığında sürücülük yapanların 24 saatlik herhangi bir süre içinde; toplam olarak 9 saatten ve devamlı olarak 4,5 saatten fazla araç sürmeleri yasaktır. Bu sürücüler en fazla 6 günlük araç kullanma süresinden sonra 1 günlük hafta tatilini kullanmak zorundadırlar. Sürekli 4,5 saatlik araç kullanma süresi sonunda eğer dinlenmeye çekilmiyor ise en az 45 dakika mola almaları mecburidir. Bu molalar sürekli 4,5 saatlik araç kullanma süreleri içerisinde en az 15 dakikalık molalar şeklinde de kullanılabilir. Bu sürücüler her 24 saat içerisinde 11 saat kesintisiz dinlenecektir. Otobüs, kamyon ve çekici araçlarında çalışma, sürme, dinlenme sürelerinin tespiti takograf cihazı ile yapılır. Sürücü ve yolcular toplu taşıma araçlarında sigara içemez

Karayolunun Kullanılması Kuralları

Aksine bir işaret bulunmadıkça bütün sürücüler araçlarını;

- 1- Gidiş yönüne göre yolun en sağından sürmek,
- 2- Çok şeritli yollarda, yol ve trafik durumuna göre hızının gerektirdiği şeritten sürmek,
- 3- Şerit değiştirmeden önce, gireceği şeritteki araçların emniyetle geçmesini beklemek,
- 4- Trafiği aksatacak veya tehlikeye sokacak şekilde şerit değiştirmemek,
- 5- Gidişe ayrılan şeritlerden en soldakini sürekli olarak işgal etmemek,
- 6- İki yönlü dört veya daha çok şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça motosiklet, otomobil, minibüs, kamyonet ve otobüs dışındaki araçları sürenler, geçme ve dönme dışında, en sağ şeritten sürmek zorundadırlar.

Sürücülerin;

- 7- Geçme, dönme, duraklama ve park etme gibi haller dışında şerit değiştirmeleri,
- 8- İki şeridi birden kullanmaları,
- 9- Kavşaklara yaklaşırken yerleşim yerleri dışında 150 m, yerleşim yerleri içinde 30 m mesafe içinde ve kavşaklarda şerit değiştirmeleri,
- 10- İşaret vermeden şerit değiştirmeleri,
- 11- Bölünmüş yollarda, karşı yönden gelen trafik için ayrılmış yol bölümüne girmeleri,
- 12- Dört veya daha fazla şeritli ve iki yönlü yollarda, karşı yönden gelen trafik için ayrılan yol kısmına girmeleri,
- 13- İki yönlü ve üç şeritli yollarda en sol şeride girmeleri,

Yasaktır.

Hız Kuralları

Sürücüler, hızlarını;

- 1) Kullandıkları aracın cinsine,
- 2) Yük durumuna,
- 3) Yol durumuna,
- 4) Hava ve görüş durumuna,
- 5) Trafik durumuna göre ayarlamak zorundadırlar.

Şehirlerarası karayollarında 90 km/s, bölünmüş karayollarında 110 km/s, otoyollarda 120 km/s hızı geçmemek üzere, araçların azami hız sınırları aşağıya çıkarılmıştır. İçişleri Bakanlığı hız sınırını otomobiller için 20 km/s arttırabilir.

Azami Hız Sınırları

Araç Cinsi	Şehir İçi	Şehir Dışı	Otoyol
Otomobil	50	90	120
Otobüs	50	80	100
Minibüs	50	80	90
Kamyonet	50	80	90
Kamyon	50	80	90
Arazi taşıtı, Motosiklet	50	70	80
Tehlikeli madde veya özel yük taşıyan araç	30	50	60
Motorlu ve motorsuz bisikletlerde	30	50	
LTT, arızalı aracı çeken araç, iş makinaleri	20	20	

Zorunlu haller dışında şehirlerarası karayolunu kullanan motorlu araçlarda, araç cinsi gözetilmeksizin asgari hız sınırı 15 km., otoyollarda ise 40 km'dir. Araçlara römork veya yarı römork takıldığında azami hız sınırından saatte 10 km. düşülmesi gerekir. Tehlikeli madde taşımaya mahsus olup, boş olarak trafiğe çıkarılan araçlar, kendi sınıflarına giren araçlara ait hızla sürülebilirler. Servis (ayak) freni bozuk araçları çeken araçlar, saatte 15 km.den fazla hızla sürülemezler.

Sürücüler:

- 1- Kavşaklara yaklaşırken,
- 2- Dönemeçlere girerken,
- 3- Tepe üstlerine yaklaşırken,
- 4- Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken,
- 5- Devamlı dönemeçli yollarda ilerlerken,
- 6- Demiryolu geçitlerine yaklaşırken,
- 7- Tünelere yaklaşırken,
- 8- Dar köprü ve menfezlere yaklaşırken,
- 9- Yapım, bakım ve onarım çalışmaları yapılan yol kesimlerine yaklaşırken,

Hızlarını azaltmak zorundadırlar. Aksine bir karar veya işaret yok ise, azami hız sınırı % 10'a kadar aşılabilir.

Öndeki aracı geçme sırasında geçme şartlarının mecbur kılması nedeniyle hız sınırı aşılabilir, bir suç oluşturmaz.

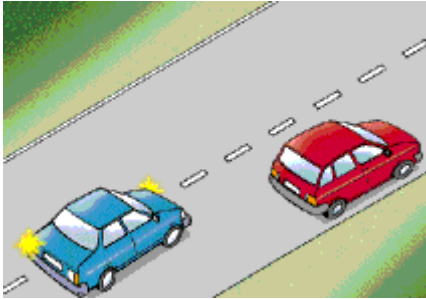
Hız sınırlarını % 30'dan fazla aşan sürücülerden, suçun işlendiği tarihten geriye doğru 1 yıl içerisinde aynı kuralı 5 defa ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri 1 yıl süre ile geri alınır. Bu süre sonunda psiko-teknik

değerlendirmeden ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına mani hali olmadığı anlaşılanların belgeleri iade edilir. Hız sınırlarının aşılıp aşılmadığını, tespit etmekte kullanılan cihazların yerini tespit veya cihazları bulunduranlar hafif para cezası ve 4 aydan 6 aya kadar hafif,hapis cezası ile; bu cihazları imal veya ithal edenler hafif para cezası ve 6 aydan 8 aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar, cihazlarına el konulur.

Takip Mesafesi

Sürücüler, önlerinde giden araçları, kendi araçlarının km. cinsinden saatteki hızının en az yarısı kadar metre mesafeden takip etmek zorundadırlar. Örneğin, 90 km/s. hızla giden bir aracın öndeki aracı takip mesafesi 45 m. dir. Takip mesafesi aynı zamanda, takip eden aracın 2 saniyede kat edeceği yol uzunluğu kadardır. Bu sürenin tespitinde, 88-89 yöntemi kullanılır. (Bu sayılar aralıksız söylendiğinde aradan iki saniye geçmektedir.) Kol ve grup halinde araç kullananlar, araçları arasında diğer araçların güvenle gidebilecekleri açıklıklar bulundurmak zorundadırlar. Bu açıklıkların ölçüsü takip mesafesinden az olamaz. Tehlikeli madde taşıyan araç sürücüleri, yerleşim yerleri dışında diğer araçları 50 m. den daha yakın takip edemezler.

Öndeki Aracı Geçme

Öndeki aracı geçmenin yasak olduğu yerler:

- 1- Geçmenin trafik işareti ile yasaklandığı yerler,
- 2- Görüş yetersizliği olan tepe üstlerine, dönemeçlere yaklaşırken,
- 3- Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken,
- 4- Kavşaklarda ve buralara yaklaşırken,
- 5- Demiryolu geçitlerinde ve buralara yaklaşırken,
- 6- İki yönlü iki şeritli köprü ve tünellerde.

Öndeki aracı geçecek sürücülerin:

- 1- Arkadan gelen bir başka sürücünün kendisini geçmeye başlamamış olmasına,
- 2- Geçilecek olan aracın bir başka aracı geçip-geçmediğine,
- 3- Geçme için kullanılacak şeridin yeteri kadar ilerisinin görüşe açık ve boş olmasına,
- 4- Geçişin, geçilen araç için bir güçlük doğurmamasına,
- 5- Araçların hız farkları ve uzunlukları itibarıyla geçiş için yeterli mesafenin bulunup bulunmadığına, dikkat etmeleri zorunludur.

- 1- Geçme, geçilecek aracın solundaki şeritten yapılır.
- 2- Sol dönüş işareti verilir, geçilecek araç sürücüsü gündüz korna ile, gece selektör ile uyarılır.
- 3- Geçilecek araca takip mesafesi kadar mesafe önce sol şeride geçilir.
- 4- Geçilen araç, geriye görme aynasından gö-rülünceye kadar geçiş şeridinde gidilir.
- 5- Sağ dönüş işareti verildikten sonra sağ şeride girilerek geçiş tamamlanır.

Ancak;

- 1- Sola dönüş yapmak için yolun soluna yanaşan aracın,
- 2- Yolun ortasından giden tramvayların,
- 3- Görev gereği yolun solunda duran geçiş üstünlüğüne sahip araçların, sağından geçilebilir. Gidişe ayrılmış yol bölümlerinde, şerit değiştirmemek şartı ile bir şeritteki taşıtların diğer şeritteki taşıtlardan hızlı gitmesi geçme sayılmaz.

Arkadaki Araca Yol Verme

Geçilen araç sürücüsü, kendisini geçmek isteyen araçların işaretini alınca:

- 1- İki yönlü, iki şeritli yollarda taşıt yolunun sağ kenarına yakın gitmek,
- 2- Dörtten fazla şeritli ve bölünmüş yollarda bulunduğu şeridi izlemek,
- 3- Hızını artırmamak,
- 4- Dar taşıt yollarında, trafiğin yoğun olduğu karayollarında yavaş gitmek sebebiyle kendilerini geçmek isteyen araçlara geçme kolaylığı sağlamak, gerekirse yavaşlamak veya durmak, zorundadır.

Sürücülerin arkadaki araca dönüş ışıklarıyla geç işareti vermeleri yasaktır. Geçilen araç sürücülerinin, kendilerini geçmek isteyen sürücülere karşı yol vermemeleri, hız arttırmaları ve sola dönüşe geçmeleri yasaktır.

Araçların Manevraları (Dönüşler)

1- Sağa dönüş

- a- Dönüş işareti verilir.
- b- Sağ şeride veya işaretle dönüş izni verilen şeride girilir.
- c- Hız azaltılır,
- d- Dar bir kavisle dönülür,
- e- Dönüş sırasında ilk geçiş hakkı, karşıya geçen yayalara, varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere verilir.

2- Sola dönüş

- a- Dönüş işareti verilir.
- b- Yolun gidişe ayrılan kısmının soluna yanaşılır,
- c- Hız azaltılır.
- d- Dönüşe başlamadan önce sağdan ve karşıdan gelen taşıtlara ilk geçiş hakkı verilir,
- e- Geniş kavisle dönülür,
- f- Dönüş sırasında ilk geçiş hakkı, karşıya geçen yayalara, varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere verilir.
- g- Girilen yol çok şeritli ise, en sağ şerit dışında uygun bir şeride girilir.

3- Dönel Kavşaklarda Dönüş

- a- Dönüş işareti verilir.
- b- Hız azaltılır.
- c- Sol veya geriye dönülecekse, orta adaya yakın şeritten kavşağa girilir.
- d- Sağa dönülecekse orta adaya uzak şeritten kavşağa girilir.

- e- Girilecek yola yaklaşıldığında sağa dönüş işaretiyle birlikte sağa yaklaşarak dönel kavşaktan çıkılır.
f- Dönel kavşakta geriye dönülecekse, girilecek yola yaklaşınca kadar bulunulan şerit muhafaza edilir.

4- Geri Gitme ve Geri Dönüşler

Sürücülerin:

- a- Bağlantı yolları, otoyollar ve tek yönlü yollarda (duraklama ve park manevrası dışında), dar taşıt yollarında geri gitme ve geri dönmeleri,
b- Manevra dışında geriye giderken şerit değiştirmeleri,
c- Trafik yoğun olan yollarda geriye dönmeleri yasaktır.

Dönüş sırasında araç sürücüleri, yaya ve bisikletliler için yeşil ışık yanmakta iken, yaya ve bisiklet yolundan geçen yoksa veya yayalar uzakta iseler, ilk geçiş haklarını engellemek şartıyla dönüşlerine devam edebilirler. Dönüşlerde, gidilen veya durulan şeridi değiştirmelerde sürücülerin niyetlerini önceden ve uygun bir zamanda ve mesafede, dönüş işareti vererek belirtmeleri, işaretlerini manevra süresince sürdürmeleri mecburidir. İşaret verildiği anda aniden şerit değiştirmek yasaktır. Kamyon, otobüs, çekici, römork ve yarı römork takılı bir aracın geri manevrası sürücünün görüşüne açık alanda emniyetle yapılamıyor ise sürücü, aracın arkasında bir gözcü bulundurmaya zorundadır.

Kamu hizmeti yolcu taşıtlarının duraklara giriş ve çıkışlarını kolaylaştırmak üzere gerekli hallerde ilerleyen ve buldukları yerden çıkacak veya şerit değiştirecek olan araç sürücüleri, manevralarını geciktirmek zorundadırlar. Kamu hizmeti yolcu taşıtlarının duraklara giriş ve çıkışlarını kolaylaştırmak üzere gerekli hallerde ilerleyen ve buldukları yerden çıkacak veya şerit değiştirecek olan araç sürücüleri, manevralarını geciktirmek zorundadırlar.

Kavşaklarda İlk Geçiş Hakkı Kuralları

Kavşağa yaklaşan sürücüler, kavşaktaki şartlara uyacak şekilde yavaşlamak, dikkatli olmak, geçiş hakkı olan araçların önce geçmesine imkan vermek zorundadırlar. Trafik zabıtası veya trafik işaret levhası veya ışıklı işaret cihazları bulunmayan kavşaklarda;

- 1- Bütün sürücüler, geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlara,
- 2- Doğru geçmekte olan tramvaylara,
- 3- Doğru geçen tramvay hattı bulunan karayoluna çıkan sürücüler, bu yoldan geçen araçlara,
- 4- Bölünmüş yola çıkan sürücüler bu yoldan gelen araçlara,
- 5- Tali yoldan anayola çıkan sürücüler, anayoldan gelen araçlara,
- 6- Dönel kavşağa gelen sürücüler dönel kavşak içindeki araçlara,
- 7- Bir iz veya mülkten (geçiş yolundan) karayoluna çıkan sürücüler karayolundan gelen araçlara,
- 8- Dönüş yapan sürücüler, doğru geçmekte olan araçlara, Kavşak kollarının trafik yoğunluğu bakımından farklı oldukları işaretlerle belirtilmemiş ise;
- 9- Motorsuz araç sürücüleri, motorlu araçlara,
- 10- Lastik tekerlekli traktör ve iş makinesi sürücüleri, diğer motorlu araçlara,
- 11- Motorlu araçlardan soldaki, sağdan gelen araca,

Kavşağa gelen sürücüler, kavşak giriş ve çıkışlarından kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara, geçiş hakkını vermek zorundadırlar. Işıklı trafik işaretleri izin verse bile trafik akımı, kendisini kavşak içinde durmaya zorlayacak veya diğer doğrultudaki trafiğin geçişine engel olacak ise, sürücülerin kavşağa girmeleri yasaktır. Sürücülerin kavşakta gereksiz olarak yavaşlamaları, durmaları, araçtan inmeleri veya araçlarının motorlarını durdurmaları yasaktır.

Geçiş Üstünlüğü

Görev sırasında belirli araç sürücülerinin, can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartıyla trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalarına geçiş üstünlüğü denir. Geçiş üstünlüğüne sahip araçlar:

- 1- Yaralı ve acil hastaların taşınması ve bunla ilk ve acil yardımın yapılması için kullanılan cankurtaran ve özel amaçlı taşıtlarla, yaralı ve acil hasta taşıyan diğer araçlar, (Mavi-kırmızı veya mavi tepe lambası)
- 2- İtfaiye araçları ile benzeri acil müdahale araçları, (Kırmızı tepe lambası)
- 3- Sanık veya suçluları takip eden veya genel güvenlik ve asayiş için olay yerine giden zabıta araçları, (Mavi-kırmızı veya mavi tepe lambası)
- 4- Trafik güvenliğini koruma veya trafik kazasına el koyma amacıyla olay veya kaza yerine giden trafik hizmetlerine ait araçlar, (Mavi-kırmızı veya mavi tepe lambası)
- 5- Yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşa ait kar ve buz mücadelesi çalışmalarında görevli araçlar, (Mavi tepe lambası)
- 6- Sadece alarm sırasında olmak üzere sivil savunma hizmetlerine ait araçlar, (Kırmızı tepe lambası)
- 7- Hizmetin devamı süresince koruma araçları ile korunan araçlar. (Mavi tepe lambası)

Bu araçlar birbirleriyle karşılaşmalarında, geçiş üstünlüğü hakkı ile kavşaklarda ilk geçiş hakkını, yazılış sırasına göre kullanırlar. Geçiş üstünlüğüne sahip bir aracın duyulur veya görülür işaretini alan araç sürücülerini, bu araçların kolayca ilerlemelerini sağlamak için taşıyolu üzerinde yer açmak, gerekiyor ise durmak ve bu araçlar tarafından tamamen geçilinceye kadar beklemek zorundadırlar. Bir kavşakta iken böyle bir işaret alan araç sürücülerini, derhal kavşağı boşaltmak ve gerekiyorsa emniyetli bir mesafe uzaklaştıktan sonra geçişi engellemeyecek şekilde durmak ve bu araçlar tamamen geçinceye kadar beklemek zorundadır. Cankurtaran dışında, yaralı ve acil hasta taşıyan ve geçiş üstünlüğüne sahip oldukları ayırım işaretleriyle belirlenmemiş olan araçlar geçiş üstünlüğü hakkını, gereksiz olmamak şartı ile kendilerine taşıt yolu üzerinde yer açılmasını sağlamak üzere yeterli şekilde ses cihazlarını ve ışıklı işaretlerini kullanarak, gerektiğinde el ve kol işareti yaparak, karayolunu kullananları uyarmak suretiyle kullanılır. Karayolu yapısı ile kentsel yapının yapım, onarım, bakım ve işletilmesi ve karayolunun temizlenmesi işlerinde kullanılan araçlar, kurtarıcı araçlar, ağırlık ve boyutları bakımından özel izinle karayoluna çıkan ve bunlara eskortluk eden araçların üstlerinde sarı renkli uyarı işareti bulunur. Bu işaret geçiş üstünlüğü hakkı vermez. Sarı renkli ışıklı uyarı işareti sadece bu araçların kendilerini belli etmeleri, tehlikesizce sürülmeleri ve karayolunu kullananların uyarılması amacı ile kullanılır.

Gelen Trafikle Karşılaşma Halinde Geçiş Kolaylığı Sağlama Kuralları

Araç sürücülerini;

- a) İki yönlü trafiğin kullanıldığı yollarda; karşı yönden gelen araçların hareketini zorlaştıran bir durum varsa, geçişi kolaylaştırmak için yer ayırmak, aracını sağ kenara yanaştırmak, gerekli hallerde sağa yanaşıp durmak,
- b) Tehlikeli eğimli yollarda karşılaşma hallerinde; çıkan araç için geçiş güç veya mümkün değilse, güvenli geçişi sağlamak üzere, inen araçlar, varsa önceden sığınma cebine girmek, sığınma cebi yoksa sağ kenara yanaşıp durmak, çıkan araç için manevra imkanı bulunmadığının açıkça anlaşılması halinde de geri gitmek,
- c) Taşıt yolunun dar olduğu yerlerde aksini gösteren bir trafik işareti yoksa;

1 - Motorsuz araçları sürenler motorlu araçlara,

2- Otomobil, minibüs, kamyonet, otobüs, kamyon, arazi taşıtı, LTT, iş makinelerini sürenler yazılış sırasına göre kendisinden öncekilere, geçiş hakkı vermek suretiyle geçiş kolaylığı sağlamak zorundadırlar.

Durma-Duraklama Parketme Kuralları

Durma

Araçların; görevli kişilerce, verilen dur emrinde, sesli, işaretli dur emrinde veya kırmızı ışıkta işaret levhalarına

uyularak veya önündeki araçların durması ve arıza halleri gibi her türlü trafik mecburiyeti nedeni ile durdurulması halleri "Durma"dır. Gereksiz olarak trafiği aksatacak, engelleyecek ve tehlikeye düşürecek şekilde araçların durdurulması yasaktır.

Duraklama

Durma halleri dışında yolcu indirip bindirmek, yük yüklemek veya boşaltmak veya beklemek amacı ile araçların kısa süreler içinde durdurulması "Duraklama"dır. Duraklama, bekleme amacıyla yapılıyorsa, bunun süresi en çok 5 dakikadır. Bu sürenin geçirilmesi parketme sayılır. Duraklamada alınacak tedbirler: 1- En uygun yerin seçilmesi, 2- Bulunulan şeritte en az yer işgal edilmesi, 3- Varsa banketten yararlanılması, 4- Duraklama amacı uzun süre beklemeyi gerektiriyor ise, park etmede alınacak önlemlerin alınması, gerekli halterde park ışıklarının yakılması, 5- Diğer araçların geçişini ve yayaların yürümesini zorlaştırmayacak, yüklerin boşaltılması veya yüklenmesi sırasında başkalarına zarar vermeyecek, karayolu yapısını bozmayacak ve kirlilemeyecek şekilde tedbirler alınması zorunludur.

Duraklamanın yasak olduğu yerler:

- 1- Duraklamanın yasak olduğu trafik işaretleriyle belirtilmiş olduğu yerlerde,
- 2- Sol şeritte,
- 3- Yaya, okul ve demiryolu geçitlerinde,
- 4- Kavşaklarda, tünellerde/rampalarda, köprülerde, bağlantı yollarında ve buralara yerleşim yerleri içinde 5 m., yerleşim yerleri dışında 100 m. mesafe içinde,
- 5- Görüşün yeterli olmadığı tepe üstlerine yakın yerlerde, dönemeçlerde,
- 6- Otobüs, tramvay ve taksi duraklarında,
- 7- Duraklayan veya park eden araçların yol tarafındaki yanında,
- 8- İşaret levhalarına yaklaşım yönünde, yerleşim yerleri içinde 15 m., yerleşim yerleri dışında 100 m. mesafede,
- 9- Yerleşim yerleri dışındaki karayollarında taşıt yolu üzerinde (zorunlu haller hariç), duraklamak yasaktır.

İndirme-Bindirme Kuralları:

Araç sürücülerinin;

- 1- Yolcularını aracın sol tarafından indirip-bin-dirmesi,
- 2- Araç durmadan kapı açması,
- 3- Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmesi, Yasaktır.

Parketme

Parketme, araçların durma ve duraklama halleri dışında, genelde uzun süreli olarak bekletilmek üzere bırakılmasıdır. Aracın çalışır durumda olması veya içinde insan bulunması parketme amacını değiştirmez.

Parketmede Alınacak Tedbirler:

- 1 - El freni ile tespit edilir.
- 2- Motor durdurulur, eğimli yollarda inişte geri, yokuşta birinci vitese takılır ve ön tekerlekler sağa çevrilir.
- 3- Eğimli yoldaki araç; kamyon, çekici veya otobüs ise, her iki arka tekerleğinin, ayrıca römorklarının ve birden fazla ise, her bir römorkun arka tekerleklerinin inişte ön, çıkışta arka taraflarına niteliklerine uygun takoz konulur.
- 4- Aracın terkedilmesi halinde; camlar kapatılarak, kapılar kilitlenir. Parketmenin Yasak Olduğu Yerler ve Haller

- 1- Duraklamanın yasak olduğu yerlerde,
- 2- Parketmenin trafik işaretleri ile yasaklandığı yerlerde,
- 3- Geçiş yolları önünde ve üzerinde,
- 4- Belirlenmiş yangın musluklarına her iki yönden 5 m. mesafe içinde,
- 5- Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını belirten levhalara her iki yönde 15 m. mesafe içinde,
- 6- Üç veya daha fazla ayrı taşıt yolu olan karayollarında, ortadaki taşıt yolunda ve üç veya daha fazla şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça gidişe ayrılmış en sağ şerit dışındaki şeritlerde,
- 7- Parketmiş araçların çıkışına engel olacak şekilde,
- 8- Geçiş üstünlüğü olan araçların giriş ve çıkışlarının yapıldığı yerleri belirten işaret levhalarına 15 m. mesafe içinde,
- 9- Kamunun yararlandığı park, bahçe, garaj, sinema, fabrika, atelye, işhanı, okul, hastane vb. tesis ve işyerlerinin giriş ve çıkış kapılarına her iki yönde 5 m. mesafe içinde,
- 10- Park için ayrılmamış veya trafik işaretleriyle belirlenmemiş alt ve üst geçitler ile köprüler üzerinde veya bunlara 10 m. mesafe içinde,
- 11- Belirli kişi, kurum ve kuruluşlara trafik komisyonları kararları ile ayrılmış olan ve bir işaretle belirlenmiş bulunan park yerlerinde (izin verilen araçlar hariç),
- 12- Zorunlu haller dışında yerleşim yerleri dışındaki karayollarında, taşıyolu üzerinde,
- 13- İşaret levhalarında gösterilen parketme süresi veya zamanı dışında,
- 14- Yaya yollarında,
- 15- Parketme için ayrılmış olan yerlerde belirlenmiş şekle aykırı olarak veya süre dışında,
- 16- Belirli süreler için ücret ödenerek parketme izni verilen ve bu amaçla özel cihaz bulunduran yerlerde ücret ödmeden parketme halinde veya süresi dışında,
- 17- Yayaların geçişine engel olmayacak şekilde ayrılmış, işaretle belirlenmiş ve il ve ilçe trafik komisyonunca karara bağlanmış olmak şartıyla, geniş ve uygun durumdaki yaya yollarında bulunan park yerleri dışındaki yaya yollarında, Yasaklanmış yerlerde ve hallerde park edilen araçlar yetkililerce kaldırılır. Araçların yetkililerce kaldırılıp götürülmesi dolayısıyla yapılmış olan bütün masrafları, aracın sürücüsü veya sahibi ödemek zorundadır. Sürücüler duraklanan veya park edilen yerden çıkarken yoldan geçen araçlara geçiş kolaylığı sağladıktan sonra manevraya başlamak zorundadır. Duraklanan veya park edilen yerden çıkarken kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklara giriş ve çıkışlarını kolaylaştırmak için manevra geciktirilir. Bir trafik işareti ile izin verilmiş olması, duraklama ve arızalanma halleri dışında, yerleşim birimleri içindeki karayollarında; kamyon, çekici, otobüs veya bunların römorkları, lastik tekerlekli traktörler ile her türlü iş makinelerinin bulundurulmaları ve parkedilmeleri yasaktır. Köy, kasaba gibi küçük yerleşim birimleri bu hükmün dışındadır.

Araçların Işıkları

Araçlar geceleri veya sis, kar, şiddetli yağmur ve yeterli derecede aydınlatılmamış tünel gibi görüşün yetersiz olduğu yer, zaman ve hallerde ışıklarını yakmak zorundadırlar. Uzağı Gösteren Işıklar:

- 1- Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken,
- 2- Yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken,
- 3- Benzeri yer ve hallerde, Sürücüler, geceleri, yakın ilerisi görülmeyen kavşak, dönemeç ve tepe üstlerine yaklaşırken, yakın ve uzağı gösteren ışıkları ardarda ve sıra ile yakarak gelişlerini haber vermek zorundadırlar.

Yakını Gösteren Işıklar:

- 1- Karşılaşmalarda,
- 2- Aydınlatmanın yeterli olduğu yerlerde,
- 3- Öndeki aracı takip ederken,
- 4- Gece bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar,
- 5- Gündüz görüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda, kullanılır. Kuyruk ışıklarının uzağı veya yakını gösteren ışıklar veya sis ışıkları ile birlikte kullanılması zorunludur. Kısa farlar 25 m., uzun farlar 100 m. aydınlatacak şekilde ayarlı olacaktır.

Işıkların Kullanılmasında Yasaklar:

- 1- Sis ışıklarının; sisli, karlı ve sağanak yağmurlu havalarda dışında ve diğer farlarla birlikte yakılması,
  - 2- Dönüş ışıklarının "geç" anlamında kullanılması,
  - 3- Karşılaşmalarda ışıkların söndürülmesi,
  - 4- Öndeki aracı geçişlerde uyarı için çok kısa süre dışında uzağı gösteren ışıkların yakılması,
  - 5- Yönetmelikte belirlenen esaslara aykırı nitelikte ışık takılması ve kullanılması,
  - 6- Sadece park lambaları veya sis ışıkları ile seyredilmesi,
- Yasaktır.

Reflektör: Araçların arkasında en az 20 cm² büyüklüğünde, römork ve yarı römorklarda bir kenarı 15 cm eşkenar üçgen şeklinde ve içi dolu olacaktır.

Arızalı Araçların İşaretlenmesi

Bozulan araçların durumuna göre:

- 1- Araçların park ışıkları yakılmadığı, yakıla-madığı veya yakılması halinde bile, diğer araç sürücüleri tarafından 150 m. mesafeden açıkça görülmediği takdirde, bozulan aracın ön ve arkasına uygun yerlere, diğer araç sürücülerinin 150 m. mesafeden açıkça görebilecekleri şekilde birer kırmızı reflektör veya kırmızı ışıklı cihaz konulması,
- 2- Dönemeç veya töpe üstü gibi yerlerde, kırmızı renkteki yansıtıcının veya kırmızı ışıklı cihazın, araçtan en az 30 m. uzaklığa, diğer araç sürücülerinin en az 150 m. mesafeden görebilecekleri yer ve şekilde yerleştirilmesi, 3- Otobüs, kamyon ve çekicilerin arızalanması halinde, normal hava şartlarında en az 150 m.den net olarak görülebilecek şekilde 150x25 cm. ebadında engel işaretinin konulması, mecburidir. Bozulan araç tehlikeli madde taşıyor ise, her durumda kırmızı ışıklı cihaz kullanılacak ve devamlı şekilde başında beklemek suretiyle gözetim altında tutulacaktır. Gerekli tedbirler alınıncaya kadar araçta acil uyarı (dörtlü ikaz) lambaları varsa bunlar yakılır.

Çekilmesi Çekilen aracın:

- 1 - Ağırlığı, çeken aracın taşıma sınırından fazla olmayacaktır.
- 2- Sürücüsünün yönetiminde olacaktır.
- 3- Işık donanımı bozuk ise, arkasına gündüz 20x20 cm ebadında kırmızı bez, gece kırmızı ışık veya reflektör konur.

Çeken ve Çekilen Araçlarla İlgili Şartlar:

- 1- Her iki araç boş olacak, yolcu taşınmayacak,
- 2- İki aracın bağlantısı çelik çubuk, çelik halat veya zincirle yapılacaktır,

3- İki araç arasındaki mesafe 5 m.yi geçmeyecek. Bu açıklık 2,5 m.yi geçtiği takdirde, bağlantının orta kısmına gündüz kırmızı yansıtıcı veya bez, gece kırmızı ışık veya yansıtıcı konacaktır.

4- Çekilen aracın freni bozuk ise, çeken araç ile arasındaki açıklık 1 m.den fazla olmayacak, bağlantı, iki aracın birbirlerine yaklaşmalarını önleyecek şekilde (çeki demiri) yapılmış olacak.

5- Çeken araç, freni bozuk aracı çekerken 15 km/s. hızdan, diğer hallerde 20 km/s. hızdan fazla hızla sürülmeyecektir.

6- Kendi kendine hareket gücü olmayan römork ve benzeri arızalı araçlar ile başka bir araçla çekilemeyecek durumda olan arızalı araçlar, yalnız kurtarıcı araçlarla çekilecektir.

Tedbirsiz ve Saygısız Araç Sürme

Araç sürücülerinin:

- 1- Su, çamur ve benzerlerini sıçratarak, atarak, dökerek,
- 2- Korkutarak veya şaşırtarak,
- 3- Sigara külü ve izmaritlerini veya başka şeyleri yola atıp dökerek,
- 4- Özel amaçlarla keyfi veya kasıtlı davranışlarda bulunmak suretiyle yaya ve taşıt trafiğinin seyir emniyetini ihlal ederek veya tehlikeye düşürerek,
- 5- Seyir halinde sürücülerin cep ve araç telefonunu ile benzeri haberleşme cihazlarını kullanması,

Tedbirsiz ve saygısız davranışlarda bulunarak araç sürmeleri yasaktır. Taşıtlara monte edilecek özel setlerle cep veya araç telefonları ele alınmadan kullanım imkanı sağlandığında, sürücü zorunlu hallerde telefon konuşması yapabilecektir.

Ses, Müzik, Görüntü ve, Haberleşme Cihazları

Uyarı işareti olarak kullanılan ses cihazlarının:

- 1- Yakın ilerisi görülmeyen kavşak, dönemeç ve tepe üstü gibi yerlere yaklaşırken gelişini haber verme, yol ve trafik durumunun gereğine göre, karayolunu kullananları uyarma ve geçme halleri dışında kullanılması,
- 2- Kamunun rahat ve huzurunu bozacak şekilde gereksiz veya gereğinden uzun ve ayarsız olarak seslendirilmesi,
- 3- Geçiş üstünlüğüne sahip araçlarda bulunulması gerekenlerin diğer araçlara takılarak kullanılması, yasaktır.

Görüntü cihazlarının, kamu hizmeti yolcu taşımacılığı yapan araçlara takılması ve kullanılması yasaktır.

Pikap, teyp ve benzeri cihazlar:

- 1- Dolmuş otomobilleriyle kamu hizmeti taşıması yapan minibüslerde bulunmayacaktır.
- 2- Otobüslerde, sürücünün kullanamayacağı bir uzaklıkta bulunabilecektir.

Hoparlörler:

- 1- Trafik Tescil kuruluşlarından izin alındıktan sonra takılabilecektir.

Yavaş Sürme ve Yavaşlama Yasağı

- 1- Diğer araçların ilerleyişine engel olacak şekilde yavaş sürmeleri,
- 2- Belirlenen hız sınırlarının çok altında ve trafiğin akışına engel olacak şekilde sürmeleri,
- 3- Başkalarını rahatsız edecek veya tehlikeye sokacak şekilde gereksiz ve ani yavaşlamaları, yasaktır.

Okul Taşıtları

- 1- Okul taşıtı sürücüsü öğrenci indirme-bindirme yaptıkları sırada aracın arkasındaki "DUR" işaretinin ışığını yakmak; diğer araç sürücülerinin de bu ışık yandığı sürece durması,
- 2- Okul taşıtlarında araç içi düzenini sağlama, araç iniş ve binişlerde öğrencilere yardımcı olmak üzere rehber öğretmen veya kişi bulundurulması, zorunludur.

Okul taşıtlarında öğrencilerin kolayca yetişebileceği camlar ve pencereler sabit olacaktır.

Yaya, Okul, Demiryolu Geçitlerinden Geçme

Yaya ve Okul Geçitlerine Yaklaşan Sürücüler:

- 1- Hızlarını azaltmaları,
- 2- Geçitten geçen yaya veya geçmek üzere bulunan yayalara ilk geçiş hakkını vermeleri,
- 3- Varsa okul geçit görevlisinin işaretine uymaları, zorunludur.

Demiryolu Geçitlerinde Sürücülerin:

- 1- Geçidin durumuna uygun hızla geçmeleri,
- 2- Işıklı veya sesli talimatın vereceği "DUR" işaretine uymaları,
- 3- Taşıt yolu üzerine indirilmiş veya indirilmekte olan bariyer varken geçide girmemeleri,

Sürücülerin kontrolsüz demiryolu geçitlerinde:

- 1- Geçmeden önce geçide makul bir mesafede durmaları,
- 2- Herhangi bir demiryolu aracının yaklaşmadığından emin olduktan sonra geçmeleri, mecburidir.

Yükleme Kuralları

Araçlara, taşıma sınırı üstünde yolcu ve yük alınması, taşıma sınırı aşılsın veya aşılmasın, dingil ağırlıklarını aşacak şekilde yük yüklenmesi yasaktır. Ağırlık ve boyutları bakımından özelliği olan özel yüklerin karayolu ile taşınması için Ulaştırma Bakanlığı'ndan özel izin almak zorunludur. Araçların ağırlık ve boyut kontrollerini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek görevi Ulaştırma Bakanlığı'na aittir.

Radyoaktif maddelerin yüklenmesi, boşaltılması ve taşınabilmesi için Atom Enerjisi Komisyonu'ndan izin alınması zorunludur. Karayollarında ticari amaçla yolcu ve yük taşıyabilmek için, sürücülerin ticari taşıt kullanma belgesi sahibi olmaları gerekmektedir.

Yükleme sırasında dikkat edilecek hususlar:

- 1- Yükün, karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, kayacak, gürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- 2- Dengeyi bozacak, yoldaki bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar oluşturacak şekilde yüklenmesi,
- 3- Görüşe engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakalarını, ayırım işaretlerini, fren ve dönüş ışıklarıyla yansıtıcıları örtecek şekilde yüklenmesi,
- 4- Aracın boyunu önden 1 m.den, arkadan 2 m.den fazla aşacak şekilde yüklenmesi,
- 5- Kasanın sağ ve sol yanlarından taşacak şekilde yüklenmesi,
- 6- Çamurluk, basamak, kasa kenarı, sürücü mahallinin veya araç üstü, bagaj merdiveni gibi dış kısımlarda ve yük üzerinde yolcu taşınması, yanaktır.

Yük taşımak için yapılmış araçlarda, gerekli hallerde:

- 1- Uygun oturma yerlerinin yapılmış, kasa kenarlarının kapalı ve üzerinin örtülü olması şartıyla, taşıma sınırının her tonu için 2 yolcu taşınabilir.
- 2- Kısa mesafelerde işçi taşınmasında kullanılacaklar için, kasa kapaklarının kapalı ve karoser zeminden itibaren en az 120 cm yüksekliğinde elle tutulacak sağlam bir korkuluğun bulunması şartı ile taşıma sınırının her tonu için ayakta 2 yolcu (işçi) taşınabilir.
- 3- Tarım ürünlerinin toplanması, yüklenmesi veya boşaltılması amacıyla lastik tekerlekli traktörlerin römork veya yarı römorklarında oturmaları şartıyla, taşıma sınırının her tonu için en çok 3 kişi taşınabilir.
- 4- Yükle yolcu birarada taşınırken yükler sağlam olarak yerleştirilmiş ve bağlanmış olmalı, kasanın yan ve arka kapakları kapalı olmalı, yolcular kasa içinde ayrı bir yere oturtulmalıdır.

Tehlikeli Maddelerin Taşınması

Fiziksel ve kimyasal yapı ve nitelikleri bakımından patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı, kendi kendine tutuşucu veya kolayca ateş alıcı, zehirli veya radyoaktif maddeler ile bunların benzerleri Tehlikeli Madde sayılır.

- 1- Tehlikeli maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması sırasında buldukları yere 30 m. mesafe içinde, sigara ve benzerleri içilmeyecek, kibrit, çakmak, aydınlatma cihazı ve benzerleri gibi alev ve kıvılcım çıkaran şeyler kullanılmayacak.
- 2- Tehlikeli madde taşıyan araçların içine 6-vol-tu geçmeyen pilli fener dışındaki aydınlatma cihazlarıyla girilmeyecektir.
- 3- Bu araçlarda iki adet 6 kg. kapasiteli yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır. Bunlardan biri iyice görülebilen ve erişilmesi kolay olan bir yerde, diğeri de sürücünün hemen yanında bulundurulmalıdır.
- 4- Araca başka yük alınmayacak, mal sahibi veya hizmetliden başka yolcu bindirilmeyecektir.
- 5- Park etme ve duraklama halinde araç, bir görevlinin gözetiminde olacaktır.
- 6- Bu araçları sürenler, yerleşim yerleri dışındaki karayolunda, diğer araçları en az 50 m. mesafeden takip edeceklerdir.
- 7- Duraklama hallerinde diğer araçlarla aralarında 20 m. mesafe bulunduracaklardır.

Sürücü ve Yolcuların Koruyucu Tertibat Kullanmaları

- 1- Otomobil ve tescilde otomobil gibi işlem gören arazi taşıtlarında ve minibüslerde emniyet kemeri bulundurulması ve kullanılması zorunludur. Söz konusu bu araçların ön koltuklarında 10 yaşından küçük çocukların taşınması yasaktır.
- 2- Motosiklet ve motorlu bisiklet sürücülerinin koruma başlığı ve koruma gözlüğü, yolcularının ise koruma başlığı kullanmaları zorunludur.

Bisiklet, Motorlu Bisiklet ve Motosiklet Sürücüleri İle İlgili Kurallar

- 1- Bu araçların yaya yollarında sürülmesi yasaktır. Ayrı bir bisiklet yolu olduğu halde, bisiklet ve motorlu bisikletlerin taşıt yollarında sürülmesi yasaktır.
- 2- İki kişiden fazlasının taşıt yolunun bir şeridinde yanyana sürülmesi yasaktır.
- 3- Sürücü arkasında yeterli bir oturma yeri olmadıkça başka kişilerin taşınması yasaktır.
- 4- Bir kişiden fazlasının taşınması yasaktır.
- 5- Bu araçların sürülmesi sırasında elde bagaj, paket ve benzerlerinin taşınması yasaktır.
- 6- Bisiklet sürenlerin en az bir elleri, motorlu bisiklet sürenlerin manevra için işaret vermeleri halleri dışında iki elleri ve motosiklet sürenlerin devamlı iki elleriyle taşıtlarını sürmeleri zorunludur.

Yayalarla İlgili Kurallar

- 1- Yayalar yaya yolu, banket veya alan varsa, buralardan yürümek zorundadırlar.
- 2- Her iki tarafında banket bulunan veya bulunmayan ve kullanılabilir durumda olan veya olmayan yollarda, yayalar kendi gidiş yönlerine göre sol banketten veya sol kenardan yürümek zorundadırlar.

3- Taşıt yolunun karşı tarafına geçmek isteyen yayalar, yaya ve okul geçitlerinden veya kavşaklardan geçmek zorundadırlar. 100 m. yakınında bu gibi yerler yoksa, gelen taşıtların uzaklık ve hızını kontrol ederek en kısa doğrultuda karşıya geçebilirler.

4- Beyaz baston taşıyan, kolunda üç siyah yu-varlaklı sarı bant bulunan bir yayanın veya bir köpek yardımıyla yürüyen özürli kişilerin taşıt yolu üzerinde bulunmaları halinde bütün sürücülerin yavaşlamaları, gerektiğinde durarak yardımcı olmaları zorunludur.

5- Yaya ve okul geçitlerinden geçerken geçidin sağ bölümünden yürümek zorundadırlar.

6- Yayalar, karşıya geçişlerini yapmak üzere taşıtyoluna girmeden önce, önce sol taraflarını sonra sağ taraflarını kontrol etmelidirler.

7- Yaya yolu bulunmayan karayollarında yürümek zorunda kalan yayalar gece ve gündüz görüşün az olduğu hallerde sürücülerini uyarıcı açık renk elbise giymek, üstünde veya elindeki eşyada yansıtıcı bulundurmak veya ışık taşımak zorundadır.

Araçların Boyutları, Ağırlıkları

Boyutlar		Römork ve yarı römorklarda	
Azami genişlik	2.55 m	Dingiller arası mesafe 1 m'den az ise	11 ton
Azami yükseklik	4.00 m	Dingiller arası mesafe 1 m ile 1,3 m arası ise	16 ton
Azami uzunluklar		Dingiller arası mesafe 1,3 ile 1,8 m arası ise	18 ton
İki dingilli araçlarda	12.00 m	Dingiller arası mesafe 1,8 m'den büyük ise	18 ton
Üç veya daha çok dingilli araçlarda	12.00 m	Üç dingilli aks gruplarında	
Üç dingilli tek katlı otobüslerde	12.60 m	Dingilleri arası mesafe	
Üç dingilli çift katlı otobüslerde	15.00 m	1,3 m veya daha az ise	21 ton
Yarı römorklu araçlarda	16.00 m	Dingilleri arası mesafe 1,3 ile 1,4 m arası ise	24 ton
Mafsallı (körüklü) otobüslerde	18.00 m	Toplam ağırlıklar	
Bir römorklu katarlarda	18.75 m	İki dingilli araçlarda	18 ton
İki römorklu katarlarda	22.00 m	Üç dingilli araçlarda	25 ton
Ağırlıklar:		Üç dingilli yarı römorklu araçlarla mafsallı otobüslerde	28 ton
Dingil ağırlıkları		Dört dingilli motorlu araçlarda	32 ton
Tahriksiz tek dingilde	10 ton	Dört dingilli römorklu araçlarda	36 ton
Tahrikli tek dingilde	11.5 ton	Beş veya daha çok dingilli yarı römorklu katarlarda	40 ton
İki dingilli aks gruplarında		Konteyner taşıyan yarı römorklu araçlarda	44 ton
Motorlu araçlarda			
Dingiller arası mesafe			
1m.den az ise	11.5 ton		
Dingiller arası mesafe 1 m. ile 1,3 m.	16 ton		

arası ise

Dingiller arası mesafe 1.3 m ile 1.8

18 ton

m. arası ise

Araçların Tescili

Tescile yetkili kuruluşlar:

Askeri araçlar, iş makineleri ve raylı sistemle çalışanlar dışındaki bütün motorlu araçlar tescile tabi motorlu araçlara takılarak kullanılacak yapıda ve yüklü ağırlığı 750 kg'ın üstünde olan römork ve yarı römorkların tescilleri trafik tescil kuruluşlarınca, Askeri araçlar Türk Silahlı Kuvvetlerince, Raylı sistemle çalışan araçların tescilleri, kullanıldığı yerlere göre ait olduğu kuruluşlarca, Kamu kuruluşlarına ait olan iş makineleri ilgili kuruluşlarca, Tarım kesiminde kullanılan özel veya tüzel kişilere ait iş makineleri ziraat odalarınca, tarım kesiminde kullanılanlar dışında kalan ve sanayi, bayındırlık ve diğer kesimlerde kullanılanların tescilleri üyesi oldukları ticaret, sanayi veya ticaret ve sanayi odalarınca, Motorsuz taşıtlardan gerekli görülenlerin (il trafik komisyonu kararıyla) tescilleri belediyelerce, Yapılır.

Araç sahipleri:

- 1- İlk tescil için satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde,
  - 2- Daha önce tescil edilmiş aracı, satın veya devir aldıklarında ise, 1 ay içinde,
- ilgili tescil kuruluşlarında kendi adlarına tescil yaptırmak zorundadır.

Araç üzerinde yapılan değişikliğin, renk ve adres değişikliklerinin 30 gün içinde ilgili tescil kuruluşlarına bildirilmesi zorunludur. Sürücülerin tescil plakaları bakımından dikkat etmeleri gereken husus: ışıkların yakılmasıyla birlikte, arka plakanın 20 m. mesafeden okunacak şekilde aydınlatılmış olmasıdır.

Araç Üzerinde Bulundurulması Gerekli Belge ve Plakalar:

- 1- Tescil belgesi (Sahiplik Belgesi)
- 2- Trafik belgesi
- 3- Mali sorumluluk sigortası
- 4- Tescil plakası

Geçici olarak tescil edilen araçlar üzerinde bulundurulması zorunlu belge ve plakalar:

- 1 - Geçici tescil plakası
- 2- Geçici trafik belgesi (A 6 gün, B 30 gün, C 6 gün, D 30 gün, E 6 gün, F geçici trafik belgeleri 3 ay süreyle)

geçerlidir.)

3- Mali sorumluluk sigortası

Araçların Muayeneleri

Araçların teknik şartlara uyup uymadığı ekonomik yapıları da dikkate alınmak suretiyle belirli zamanlarda muayene edilerek tespit edilir. Muayene süresi geçirilen araçların sürücüleri para ve puan cezası ile cezalandırılır. Bu araçlar trafikten men edilir ve en yakın muayene istasyonuna gönderilirler.

- 1- Hususi otomobil ve römorkları, ilk 3 yaş sonunda iki yılda bir,
- 2- Resmi ve ticari plakalı otomobil ve römorkları ilk 2 yaş sonunda yılda bir,
- 3- Lastik tekerlekli traktör ve römorkları 3 yılda bir,
- 4- Diğer motorlu araçlar ve römorkları her yıl, periyodik muayeneye tabii tutulur. Muayene süresi dolmasa bile kazaya karışması sonucu yetkili zabıtaca muayenesi gerekli görülenler ile, üzerinde esaslı değişiklik yapılması durumunda araçların ayrıca özel muayenesi zorunludur.

Araçların muayeneleri Ulaştırma Bakanlığı'nca yapılır veya yaptırılır. Mali sorumluluk sigortası yaptırılmamış araçlar, muayeneye alınmazlar. Hurdaya çıkarılan araçlar 1 ay içinde ilgili tescil kuruluşlarına bildirilir.

Hukuki Sorumluluk ve Sigorta

Bir motorlu aracın işletilmesinin bir kimsenin ölümü veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına neden olması halinde motorlu aracı işletenin sorumluluğunu karşılamak üzere yapılması zorunlu sigortaya; mali sorumluluk sigortası denir. Zorunlu mali sorumluluk sigortası bulunmayan araçlar, trafikten men edilir. Kazayı yapan aracın tespit edilmesi durumunda; mali sorumluluk sigortasını yaptırmamış olan araçların kazalarında; sigortacının iflası durumlarında ve çalınmış ve gaspedilmiş araçların meydana getirdikleri kazalardaki bedensel zararları karşılamak amacıyla Garanti Fonu oluşturulmuştur. Uluslararası veya şehirlerarası yolcu taşıyan otobüslerde yolcuları, sürücüleri ve yardımcılarını seyahat süresi içinde maruz kalacakları her türlü kazalara karşı korumak amacıyla otobüs zorunlu koltuk sigortası bulunmaktadır.

Sürücü Belgeleri

Motorlu araçların sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır. Sürücü belgeleri Trafik Tescil kuruluşlarınca verilmektedir. Bisiklet kullananların 11, motorsuz taşıt kullananların ve hayvan sürücülerinin 13 yaşını bitirmiş olmaları zorunludur.

Ülkemizde Uluslararası sürücü belgesi, "Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu" tarafından verilmektedir. Sürücüler, ikamet adresi değişikliklerini, 30 gün içinde kayıtlı oldukları tescil kuruluşuna bildirmek zorundadır.

Sürücü belgeleri, aşağıdaki hal ve şartlarda trafik zabıtasınca geri alınır:

- 1- Sağlık raporu ile sürücülük yapmasında sakınca görülenlerin,
- 2- Sürücü belgesinin sahte olduğu, hile ile alındığı, şartlarına uygun olmadan verildiği tespit edilenlerin.

B, C ve E sınıfı sürücü belgesi sahipleri, araçlarına en çok yüklü ağırlığı 750 kg'a kadar olan hafif römork takarak kullanabilirler. Yüklü ağırlığı 750 kg'ı geçen, römorkları taşıtlarına takarak kullanmak isterlerse, ayrı bir sınavdan geçirilirler ve römorklu taşıt kullanabilecekleri belgelerine işlenir.

Sınıfı	Araçları	Yetkisi	Yaş
A1	Motorlu bisiklet	-	17
A2	Motosiklet	A1	17

	Otomobil		
B	Minibüs Kamyonet	F	18
C	Kamyon	B-F	22
D	Çekici	C-B-F	22
E	Otobüs	C-B-F	22
F	Lastik tekerlekli traktör	-	17
G	İş makineleri	-	18
H	Özel Tertibatlı Araçlar	-	17

Araçlarda Bulundurulması Zorunlu Araç ve Gereçler

1-Takograf: Otobüs, kamyon ve çekicilerde.

2-Taksimetre: Taksi otomobillerinde

3-Yangın söndürme cihazı: Cihaz sürücünün hemen yanında bulunmalıdır.

- Otomobil, minibüs ve kamyonetlerde 1 kg. kapasiteli bir adet,
- Otobüs, kamyon ve çekicilerde 6 kg. kapasiteli bir adet,
- Tehlikeli madde taşıyan araçlarda 6 kg. kapasiteli iki adet,

4- Reflektör: Motosiklet ve motorlulisiklet hariç, bütün motorlu taşıtlarda 2 adet,

5- Stepne: Şehirlerarası yolcu taşıyan bütün araçlarda,

6- Tekerlek takozu: Otobüs, azami ağırlığı 3,5 tondan fazla olan araçlar ve iki dingilli römorklarda bir adet. Üç veya daha çok dingilli taşıtlarda ve tek dingilli römorklarda iki adet.

7- Yedek malzeme ve takımlar: Otomobil, minibüs, otobüs, kamyonet, kamyon, çekici ve lastik tekerlekli traktörlerde.

8- İlk Yardım Çantası: Otomobil, minibüs, kamyonet, otobüs, kamyon, çekici ve lastik tekerlekli traktörlerde.

9- Engel İşareti: Otobüs, kamyon ve çekicilerde 150x25 cm. ebadında bir adet.

Trafik Kazaları

Trafik Kazalarına El Konulması:

Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere trafik zabıtasınca (polis veya jandarma) el konulur:

1- Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde, yolu trafiğe açmak,

- 2- Karayolunu kullananlar için ek bir tehlikenin oluşmasını önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- 3- Yaralılara ilk yardım yapılmasını veya en yakın sağlık kuruluşuna gönderilmesini sağlamak,
- 4- Kaza yerindeki mal güvenliğini sağlamak,
- 5- Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlemek,

Kazaya Karışanların Sorumlulukları:

- 1- Durmak ve trafik güvenliği için gerekli önlemleri almak,
- 2- Kaza yerindeki durumu değiştirmemek,
- 3- Olayı görevlilere bildirmek, kaza yerinden ayrılmamak,
- 4- Olayda taraf olanlar, istendiğinde diğer tarafa kimlik ve adreslerini bildirmek, sürücü ve trafik belgeleri ile sigorta poliçelerini göstermek, bunlara ait gerekli bilgileri vermek,
- 5- Başında sahibi ve sorumlusu bulunmayan araç veya mala zarar verilmesi halinde; aracın, malın ilgisini bulmak. Bulunmadığı takdirde zarar verilen aracın veya malın görülebilen yerlerine not bırakmak.

Kaza sadece maddi hasarla sonuçlanmış ise, kazaya karışan bütün tarafların, aralarında yazılı olarak anlaşmaları halinde olay yerinden ayrılabilirler. Olay yerinden ayrıldıktan sonra, kaza tespit tutanağı düzenlenmesini isteyemezler.

Kaza Yerinden Geçenlerin Sorumlulukları:

- 1- Kaza yerinde usulüne uygun ilk yardım tedbirlerini almak,
- 2- Olayı en yakın zabıtaya veya sağlık kuruluşuna bildirmek,
- 3- Yetkililerin isteği halinde yaralıları sağlık kuruluşuna götürmek.

Sürücülerin Asli Kusur Halleri:

- 1- Kırmızı ışıkta veya görevlinin dur işaretinde geçmek,
- 2- "Taşıt giremez" levhasının bulunduğu karayoluna veya bölünmüş karayolunda karşı yönden gelen trafiğin kullandığı şerit veya bağlantı yoluna girmek,
- 3- İki kideden fazla şeritli taşıyollarında, karşı yönden gelen trafiğin kullandığı şerit veya yol bölümüne girmek,
- 4- Arkadan çarpma,
- 5- Geçme yasağı olan yerlerde öndeki aracı geçmek,
- 6- Dönüş manevralarını yanlış yapmak,
- 7- Şeride tecavüz etmek,
- 8- Kavşaklarda ilk geçiş hakkına uymamak,
- 9- Daralan kaplamalarda geçiş kolaylığı sağlamamak,
- 10- Manevraları düzenleyen kurallara uymamak,
- 11- Yerleşim yerleri dışındaki karayolunda zorunlu haller dışında duraklamak veya parketmek,
- 12- Kurallara uygun olarak park etmiş araca çarpma.

Trafik Suçları ve Karşılığı Cezalar

Trafik suçlarına ilişkin davalara trafik mahkemeleri, bunların bulunmadığı yerlerde sulh ceza mahkemelerinde bakılır.

Adli Cezalar:

- 1- Hafif para cezası
- 2- Hafif hapis (Hafif para cezası ile birlikte)

3- Belgelerin geri alınması (Hafif para cezası ile birlikte)

4- İşyeri kapatma (Hafif para cezası ile birlikte)

İdari Cezalar:

1- Para cezası

2- Belgelerin geri alınması

3- Puan cezası (Suçun işlendiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde toplam 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 2 ay süre ile geri alınır ve eğitime tabi tutulur. Aynı yıl içinde ikinci defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 4 ay süre ile geri alınarak psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engel hali bulunmayanların belgeleri, süresi sonunda iade edilir. Bir yıl içinde üç defa ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri süresiz olarak iptal edilir.) Ölümle sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır. İdari bir trafik suçu işleyenler hakkında Ceza Tutanağı düzenlenir. Ödeme peşin veya tutanağın tebliğ tarihinden 15 güne kadar yapılırsa, cezada 1/4 peşin ödeme indirimii yapılır. Para cezalarının, tutanağın tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde ödenmesi gerekir. 1 ay içinde ödenmeyen cezalar için her ay % 5 faiz uygulanır. Ancak toplam tutar cezanın 2 katını geçemez.

Trafik para cezası tutanakları, takip ve tahsil için bu tutanakları düzenleyenler tarafından 7 iş günü içinde ilgili mal sandığına gönderilir.

Otoyol Kuralları

1- Otoyola girerken "Hızlanma Şeridi" nden yararlanılarak, yoldaki trafiğin akış hızına uyum sağlandıktan sonra hızlanma şeridinin sonundan otoyol bandına girmek zorunludur.

2- Otoyolda duraklamak, parketmek, geri gitmek ve geriye dönmek yasaktır.

3- Kaza ve arıza gibi zorunlu hallerde taşıtın emniyet şeridine alınarak işaretlenmesi gerekir. Emniyet şeridinde seyretmek yasaktır.

4- Otoyoldan çıkarken de, "Yavaşlama Şeridi" ne şeridin başından girmek bu şerit boyunca hız azaltmak zorunludur.

Karayolları Trafik Kanunu

Çevre

Çevre: İnsanı etkileyen ve insanlardan etkilenen dış ortama denir.

Çevre koruma: Çevre kirliliğini önlemek amacıyla yapılan çalışmalara denir.

Atık: Çevrede bozulma meydana getirecek miktarda çevreye boşaltılan maddelere denir. Atıklar çirkin görünüm arzemesinin yanısıra pis koku yayar ve hastalık bulaştıran zararlıların üremesine sebep olur.

Çevre kirliliği: İnsanların faaliyetleri sonucu havada, suda, toprakta meydana gelen olumsuz gelişmeler, ekolojik dengenin bozulması, gürültü, koku ve atıkların meydana getirdiği zararlı sonuçlardır.

Çevre hakkı: Herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını ihlal edenlere karşı yargı mercileri önünde savunma hakkıdır.

dBA: Ses değerlendirme birimi.

Gürültü: Kişilerin huzurunu, ruh ve beden sağlığını bozacak seviyede çıkartılan, istenmeyen seslerdir.

Çevre Kirlilikleri:

1- Hava kalitesini bozan kirlilik sebepleri:

- a) Bakımı yapılmamış araçların fazla yakıt yakması,
- b) Temiz olmayan yakıt kullanılması,
- c) Trafik yoğunluğu,
- d) Zorunlu haller dışında araç kullanma,
- e) Trafik yoğunluğu nedeniyle aracın uzun süre trafikte seyretmesi,
- f) Duraklama ve park etme sırasında motorun gereksiz yere çalıştırılması,
- g) Araç motoru rölantide çalışırken egzozdan çıkan karbonmonoksit gazı % 3.5'den, araç hareket halindeyken % 4.5'den fazla olmamalıdır.
- h) Araçların egzoz gazları, yağ ve yakıt sızın-tıları, akıntıları ve buharları, lastik tozları ve parçaları, araçların taşıdıkları yüklerin toza-ması, buharlaşması vb.
- i) Taşıtlara taşıma sınırı üzerinde yük yüklemek, aşırı hızlı gitmek, araç dışına gereksiz aksesuarlar takmak, seyir halinde camları açmak, lastik havalarının uygun seviyede olmaması, gereksiz yere taşıt kullanmak havayı kirletir. Küçük silindir hacimli araçların kullanılması, aynı güçte olan taşıtlardan hafif olanının tercih edilmesi, yürüyerek gidilebilecek yere her hangi bir araçla gidilmemesi çevrenin korunması için alınacak tedbirlerdendir. Kurşunsuz yakıt kullanılmalı, çünkü havadaki kurşun kirliliğinin en önemli kaynağı taşıtlardır. Üstelik kurşunsuz yakıt kullanan araçların egzoz sistemlerindeki katalitik konvertör, egzozdan çıkan zehirli gazların zehirleyici etkilerini azaltmaktadır. Mümkün olduğunca toplu taşıma araçlarından yararlanılmalıdır. Araç kullanırken trafiğin yoğun olmadığı saatleri, trafiğin yoğun olmadığı yolları tercih etmek gerekir. Gidilecek yere en kısa mesafeden gidilmelidir. Kısa mesafenin seçilmesi, enerji ve yakıt tasarrufu sağlamanın yanı sıra çevrenin kirlenmemesi bakımından da yarar sağlar. Üstelik turistler de temiz bir ülkeyi tercih ederler. Hava kirliliği, insanlarda nefes darlığı, kanser ve toplu ölümler gibi zararlara yol açmaktadır.

2- Toprak Kirliliği

- a) Araç bakımlarının uygun ortamlarda yapılması, motor yağı, yakıt, asit vs. artıkların toprağa dökülmesi,
- b) Araçlarda kullanılan, yenilen ve içilen maddelerin artıklarının çevreye atılması,
- c) Kimyasal ve radyoaktif maddelerin emniyet tedbirleri alınmadan taşınması, (Radyoaktif maddelerin yüklenmesi, taşınması ve boşaltılması için Türkiye Atom Enerjisi Kuru-mu'ndan izin alınması zorunludur.)
- d) Sürücülerin orman ve tarım arazisi yangınlarına sebep olmaları,
- e) Dökülecek, taşacak, tozacak vb. şekillerde yük taşımak.

Bunlar toprak kirliliğine neden olur.

3- Su Kirliliği

- a) Deniz kıyılarından veya dere yataklarından kum, çakıl alınması,
- b) Atıkların sulara dökülmesi,

Bunlar da su kirliliğine neden olmaktadır.

4- Gürültü

- a) Taşıtların neden olduğu gürültüler. (Egzoz, tekerlekler, motor, aracın hareketli ve sabit parçaları, korna,

hoparlör, müzik cihazları, aerodinamik yapı, vs.)

b) Trafik akışının neden olduğu gürültüler. (Aşırı hız, ani fren, vs.) Taşıtlar tarafından çıkarılan gürültü; insanların ruh ve beden sağlıklarının bozulması, iş veriminin düşmesi ve dikkatin dağılması gibi işitsel, fizyolojik, psikolojik ve performans etkiler yapmaktadır. Çevredekileri rahatsız edecek şekilde duman veya gürültü çıkaran araçların sürücülerine şehir merkezlerine girmeme, trafikten men ve para cezaları verilir. Susturucu ve ses giderici parçalar araçlardan kesinlikle çıkartılamaz.

Şehir Bilgisi ve Sürücü Davranışları

1- Harita ve şehir planından

faydalanılması, 2- Trafiği yoğun olmayan

yolların seçilmesi,

3- Şehrin önemli kavşak, yol, hastane, terminal, spor alanlarının ve benzeri merkezlerinin

bilinmesi, 4- Tarihi ve turistik yörelerin bilinmesi,

5- Sürücülerin araçlarını temiz tutmaları,

6- Sürücülerin kılık-kıyafetlerinin temiz ve tertipli

olması, 7- Özel otomobillerin gerektiğinde

kullanılması,

Bütün bu hususlar zaman, emek ve yakıt tasarrufu sağlar; çevrenin daha az kirletilmesine yol açar.